

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

Jana Schneiderová

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu podnikatelské sféry

**Právní podmínky přeshraniční spolupráce
(příhraniční spolupráce, regionální spolupráce)**

Vypracovala: Jana Schneiderová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Dr. JUDr. Jan Hejda, CSc.

Ringgen, leden 2008

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma
**„Právní podmínky přeshraniční spolupráce
(příhraniční spolupráce, regionální spolupráce)“**

jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

Ringgen, dne 7. ledna 2008

Podpis: _____

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji panu doc. Dr. JUDr. Janu Hejdovi, CSc. za odborné vedení práce a podnětné připomínky, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

Děkuji starostovi města Vimperk panu Mgr. Pavlovi Dvořákovi za čas, který mi věnoval a za poskytnuté materiály.

Děkuji paní Bc. Janě Mixánové z Euroregionu Šumava za poskytnuté informace.

Děkuji panu Ing. Milanu Voldřichovi z pobočky Centra pro regionální rozvoj Jihozápad v Písku za odbornou konzultaci a za poskytnutí potřebných podkladů.

Své rodině děkuji za podporu a trpělivost.

Anotace:

Tématem bakalářské práce *Právní podmínky přeshraniční spolupráce (příhraniční spolupráce, regionální spolupráce)* je přeshraniční spolupráce v České republice, její vývoj a význam, právní rámec a institucionální zajištění, vztah Evropské unie k přeshraniční spolupráci, nástroje přeshraniční spolupráce, z nichž je pozornost zaměřena zejména na euroregiony a mikroregiony.

Předkládaná práce dále zachycuje současný stav přeshraniční spolupráce v České republice, její vývoj od roku 1989, zaměřuje se na euroregiony a mikroregiony na českém území a charakterizuje stav přeshraniční spolupráce na příkladu města Vimperk.

Klíčová slova:

přeshraniční spolupráce – právní rámec, institucionální zajištění, euroregiony v ČR, mikroregiony v ČR, současný stav přeshraniční spolupráce města Vimperk

OBSAH

1	VYMEZENÍ PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE	4
1.1	Význam a rozvoj přeshraniční spolupráce v Evropě.....	4
1.2	Pohled do historie přeshraniční spolupráce v ČR.....	5
1.3	Vymezení pojmu přeshraniční spolupráce	6
1.3.1	Definice přeshraniční spolupráce dle Rady Evropy	6
1.3.2	Definice přeshraniční spolupráce dle Evropské unie.....	7
1.4	Obecné principy přeshraniční spolupráce	7
1.4.1	Zásady úspěšné přeshraniční spolupráce	7
1.5	Právní podmínky přeshraniční spolupráce	8
1.5.1	Multilaterální smlouvy.....	8
1.5.2	Bilaterální a trilaterální smlouvy	11
1.5.3	Dohody na regionální a místní úrovni	12
1.5.4	Ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., O obcích	13
1.5.5	Ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník	14
1.6	Euroregiony a mikroregiony v ČR.....	15
1.6.1	Vysvětlení pojmu euroregion.....	15
1.6.2	Právní postavení euroregionů v ČR.....	15
1.6.3	Vysvětlení pojmu mikroregion	15
1.6.4	Právní postavení mikroregionů v ČR.....	15
1.7	Institucionální zajištění přeshraniční spolupráce v ČR	15
1.7.1	Ministerstvo pro místní rozvoj - MMR.....	16
1.7.2	Centrum pro regionální rozvoj - CRR	16
1.7.3	Regionální rozvojové agentury - RRA	17
2	SOUČASNÝ STAV PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V ČR	18
2.1	Mikroregiony v ČR	18
2.2	Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko	19
2.2.1	Důvod pro vznik	21
2.2.2	Právní základ Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko.....	21
2.2.3	Členství v Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko	22
2.3	Euroregiony v ČR	22
2.3.1	Historie a současnost euroregionů v České republice	23
2.4	Stručné charakteristiky jednotlivých českých euroregionů.....	25
2.4.1	Euroregion Egrensis.....	25
2.4.2	Euroregion Krušnohoří	25
2.4.3	Euroregion Labe	26
2.4.4	Euroregion Nisa	26
2.4.5	Euroregion Glacensis	27
2.4.6	Euroregion Praděd	27
2.4.7	Euroregion Silesia.....	27
2.4.8	Euroregion Těšínské Slezsko.....	28
2.4.9	Euroregion Beskydy	28

2.4.10	Euroregion Bílé Karpaty	28
2.4.11	Euroregion Pomoraví	28
2.4.12	Euroregion Silva Nortica:	29
2.5	Euroregion Šumava – Jihozápadní Čechy	29
2.5.1	Právní postavení Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy	29
2.5.2	Poslání Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy	29
2.5.3	Důvody vedoucí ke vzniku Euroregionu Šumava	30
2.5.4	Stanovy Euroregionu Šumava	30
2.5.5	Členství v Euroregionu Šumava	30
2.5.6	Práva členů Euroregionu Šumava	31
2.5.7	Výhody členství v Euroregionu Šumava	31
2.5.8	Povinnosti členů Euroregionu Šumava	31
2.5.9	Vstup do Euroregionu Šumava	32
2.5.10	Orgány euroregionu	32
2.5.11	Předsednictvo	33
2.5.12	Předseda	34
2.5.13	Odborné komise	34
2.5.14	Organizační struktura Euroregionu	34
3	VIMPERK - stav přeshraniční spolupráce	35
3.1	Město Vimperk	35
3.1.1	Historie města Vimperk	36
3.1.2	Přeshraniční aktivity města Vimperk	36
3.1.3	Vimperk – člen Euroregionu Šumava	36
3.1.4	Současné aktivity města Vimperk v Euroregionu	37
3.1.5	Vimperk – člen Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko	39
3.1.6	Současné aktivity města Vimperk v mikroregionu	39
3.1.7	Vimperk – partnerské město města Freyung	40
3.1.8	Současný stav partnerské spolupráce	41
3.1.9	Budoucnost přeshraniční spolupráce ve Vimperku	42
3.1.10	Zhodnocení stavu přeshraniční spolupráce města Vimperka	42
ZÁVĚR	.....	44
LITERATURA	.....	46
PŘÍLOHY	.....	48

ÚVOD

Místo setkávání, kontaktu, místo realizace společných zájmů, místo, kde končí území jednoho a začíná území druhého státu, ale také symbol rozdělení moci, ohraničení sféry vlivu, bariéra proti všemu cizímu, strach, jizvy dějin – to vše vyjadřuje slovo **hranice**.

Úkolem přeshraniční spolupráce je zmírnění všech negativních vlivů vyplývajících z existence hranic, navázání a udržování kontaktů s lidmi, pocházejících sice z odlišných kultur a mluvících různými jazyky, ale potýkajících se s podobnými praktickými problémy, jako ti, žijící na druhé straně této dělicí čáry. A nejen to, usiluje o to, aby byly tyto problémy řešeny společně. Vychází z potřeb obyvatelstva žijícího v příhraničních oblastech a hraje důležitou roli ve všech sférách života v těchto periferních a dlouhou dobu zanedbávaných územích.

V Evropě se přeshraniční spolupráce rozvíjí již od druhé poloviny 20. století a významný podíl na tom má Rada Evropy a Evropská unie, která si v rámci regionální politiky stanovila jako jeden z cílů podporu přeshraniční spolupráce a na její realizaci vyčlenila ze svého rozpočtu nemalé finanční prostředky.¹ O expanzi přeshraniční spolupráce se také zasloužily euroregiony - přeshraniční struktury, které na starém kontinentě postupně vznikaly od roku 1958.

V České republice byl rozvoj přeshraniční spolupráce možný teprve s nástupem demokracie po listopadovém převratu v roce 1989. Po vzoru západní Evropy zde postupně vznikaly euroregiony, aby pomohly obnovit válkou a poválečným vývojem zpřetrhané kontakty se sousedními státy, což dokazuje nesčetné množství uskutečněných přeshraničních projektů od doby jejich vzniku po současnost.

Ani po vstupu České republiky do Evropské unie 1. května 2004 neztrácejí euroregiony svůj význam, naopak: pomáhají svým členům – zpravidla městům a obcím z příslušné oblasti - zorientovat se v poměrně rozsáhlé oblasti přeshraniční spolupráce, zejména co se možností jejího financování z fondů Evropské unie týče. Nabízejí například podporu při plánování a realizaci přeshraničních projektů, pomáhají členům navázat partnerskou spolupráci se subjekty v zahraničí, umožňují prosadit zájmy svých členů na vyšší úrovni a spoustu dalších výhod. Koncem roku 2007 se Česká republika ocitla v nové fázi evropského integračního procesu, když se spolu s dalšími osmi státy stala součástí Schengenského systému, který ruší kontroly na vnitřních hranicích tohoto prostoru. V této souvislosti je tedy možné očekávat další zintenzivnění přeshraniční spolupráce.

---

¹ V současném programovacím období 2007-2013 se jedná o Cíl 3 Evropská územní spolupráce, která je financována z Evropského fondu regionálního rozvoje.

Téma přeshraniční spolupráce je mi blízké nejen proto, že jsem šumavským příhraničím vyrostla. Jako studentka vimperského gymnázia jsem měla možnost navštěvovat v rámci ročního hostujícího pobytu spoluorganizovaným Euroregionem Šumava gymnázium v bavorském Pasově a v podstatě od té doby se pohybuji v oblasti česko-německých vztahů. Nejvíce zkušeností jsem načerpala z pořádání česko-německých táborů a akcí pro děti a mládež, v poslední době také z života na druhé straně hranice v Bavorsku. Z vlastní zkušenosti vím, jak je důležité, aby se lidé z různých kulturních a jazykových prostředí potkávali, zajímali se o sebe, učili se jeden od druhého, snažili se nalézt společnou řeč, aby mohli vedle sebe pokojně žít.

Doposud jsem se o toto téma zajímala spíše z hlediska interkulturního, proto mne zaujalo téma bakalářské práce, které nabízelo příležitost zabývat se přeshraniční spoluprací také z hlediska právního. Problematiku přeshraniční spolupráce v České republice bych chtěla přiblížit na jihočeském městě Vimperk, odkud pocházím, protože se nachází v šumavském příhraničí, je od doby vzniku Euroregionu Šumava jeho členem a členem Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko a partnerem bavorského města Freyung. Proto jsem se rozhodla oproti původnímu záměru zabývat se pouze činností města Vimperka v Euroregionu Šumava, zmapovat také současný stav přeshraniční spolupráce města Vimperk v Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a spolupráci partnerských měst Vimperk – Freyung, aby byl pohled na přeshraniční spolupráci Vimperka komplexní.

Cílem předkládané bakalářské práce je tedy vymezení současného stavu přeshraniční spolupráce (příhraniční spolupráce, regionální spolupráce, mikroregiony, euroregiony) v České republice a to na příkladu města Vimperk, člena Euroregionu Šumava a mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a partnera města Freyung.

Metody použité v této práci jsou analýza sekundárních dat, získaných studiem zákonů, dalších dokumentů a odborných knih vztahujících se k přeshraniční spolupráci a elektronických zdrojů (zejména internetové stránky institucí a orgánů zabývajících se přeshraniční spoluprací), z rozhovorů, příp. emailové komunikace s kompetentními představiteli těchto institucí, interních podkladů města Vimperk, Euroregionu Šumava a Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko, účast na semináři Česko-německý projektový management pořádaném Česko-německou projektovou agenturou IDOR, práce se systémem právních informací ASPI, s následnou syntézou takto získaných poznatků.

Bakalářská práce je členěna do třech kapitol. **První kapitola** vymezuje základní pojmy a popisuje stručně vývoj přeshraniční spolupráce. Zabývá se právními aspekty této spolupráce, uvádí důležité dokumenty upravující přeshraniční spolupráci, a to na evropské, národní, regionální a místní úrovni. Dále se zabývá jejím institucionálním zajištěním. Vysvětluje pojem euroregion a mikroregion.

Druhá kapitola popisuje současný stav mikroregionů a euroregionů v České republice. Uvádí stručnou charakteristiku všech 13 existujících euroregionů a mikroregionů na českém území. Detailněji se zabývá Mikroregionem Horní – Vltava Boubínsko a Euroregionem Šumava – Jihozápadní Čechy a to hlavně z právního hlediska – na základě jakého zákona vznikly, obsah stanov, orgány, které vytvářejí, jejich kompetence, práva a povinnosti členů, aby bylo možné v následující kapitole podat komplexní pohled na přeshraniční spolupráci města Vimperk, které je členem obou organizací.

Třetí kapitola je věnována městu Vimperk a jeho přeshraniční spolupráci. Navazuje především na informace o Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a Euroregionu Šumava z předchozí kapitoly. Nejprve bude představeno město Vimperk, pak se detailněji zaměřím na to, jak je město Vimperk zapojeno do činnosti Euroregionu Šumava. Protože město Vimperk rozvíjí přeshraniční spolupráci nejen v rámci Euroregionu Šumava, ale i v rámci Mikroregionu Horní Vltava Boubínsko a s partnerským městem Freyung, budou uvedeny také příklady této spolupráce. Na závěr bude stav přeshraniční spolupráce města Vimperka zhodnocen a nabídnut výhled do budoucnosti.

1 Vymezení přeshraniční spolupráce

1.1 Význam a rozvoj přeshraniční spolupráce v Evropě

První snahy překonat záporný vliv hranice se objevily krátce po skončení druhé světové války. Tehdy se lidé na obou stranách spojili za účelem zlepšení jejich životní úrovně a navázání zpřetrhaných kontaktů. Mezi kroky vedoucí odstranění hraničních bariér patřily hlavně výstavba mostů a tunelů.

V roce 1958 vznikl na nizozemsko-německých hranicích první euroregion **Gronau (Bronzu)**, který se stal vzorem pro .zakládání dalších euroregionů. Tyto nadnárodní svazky s postupem času získaly v přeshraniční spolupráci významné postavení, neboť mimo jiné přispívají k poznávání lidí na druhé straně hranice a ke zlepšování soudržnosti.

V roce 1971 iniciovalo 10 evropských euroregionů vznik **Asociace evropských hraničních regionů** - *Association of European Border Region* - **AEBR** (resp. *Arbeitsgemeinschaft Europäischer Grenzregionen* - **AGEG**). Ta sídlí v německém Bronzu, sdružuje hraniční a přeshraniční regiony a jejím úkolem je zastupování těchto regionů navenek, dále poskytování poradenství a koordinování činností euroregionů. Spolupracuje jak s národními vládami, tak s institucemi Evropské unie a s Radou Evropy, která jí v roce 1979 oficiálně udělila statut pozorovatele.¹ Hrála také významnou roli při tvorbě programů EU a Rady Evropy týkajících se přeshraniční spolupráce (INTERREG, CBC Phare). V současné době je ze 115 „životaschopných“ hraničních a přeshraničních regionů 90 z nich členy asociace.²

Podpora rozvoje zaostávajících regionů, z velké části příhraničních, začala nabývat na významu i v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, a to zejména po přijetí Jednotného evropského aktu v roce 1986. Důležitost snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony a odstraňování zaostalosti regionů, jež jsou nejvíce znevýhodněny zdůrazňují již Římské smlouvy z roku 1957. Na jejich podporu byly vytvořeny speciální finanční nástroje, z nichž nejvýznamnější je Evropský fond regionálního rozvoje (vznik 1975). Z tohoto fondu je financována Iniciativa Společenství INTERREG a Evropská územní spolupráce, která se zaměřuje mj. na integrovaný regionální rozvoj v příhraničních oblastech.³

---

¹ www.aebr.net

² www.aebr.net

³ www.europa.eu

Je nutno zdůraznit, že na přeshraniční spolupráci se v Evropě až do 80. let 20. století podílely hlavně příhraniční regiony uvnitř Evropských společenství. Po politických změnách v 80. letech 20. století se cesta k přeshraniční spolupráci otevřela i pro Španělsko, Portugalsko a Řecko. Za novou etapu přeshraniční spolupráce lze považovat období po roce 1990¹, kdy se na ní začaly podílet i příhraniční regiony států střední a východní Evropy.

Přeshraniční spolupráce tedy v Evropě se rozvíjí už přes půl století, expandovala v posledních patnácti letech a hraje nezastupitelnou roli v evropském integračním procesu.²

1.2 Pohled do historie přeshraniční spolupráce v ČR

Přeshraniční spolupráce, tak jak ji chápeme dnes, se mohla na českém území začít rozvíjet teprve po pádu železné opony v roce 1989. Do té doby bylo komunistické Československo součástí východního bloku a jakékoliv kontakty směrem na západ byly nepřijatelné a kdokoliv, kdo se pokusil uniknout tehdejšímu poměru útěkem, riskoval život. Kontakty se sousedními státy a národy byly válkou a poválečným vývojem natolik narušeny, že jen pozvolně dochází k jejich obnově.

Příhraniční regiony dnešní České republiky se i dnes, 17 let po politickém převratu a otevření hranic se západní Evropou, vyznačují určitými specifiky, jejichž kořeny lze nalézt právě v minulosti. Jsou řídké osídlené, což bylo dáno jednak strachem obyvatelstva z vojenských intervencí, jednak geografickými podmínkami zejména horami; obchodní a hospodářské aktivity zde po dlouhou dobu upadaly a je nutné je proto nejprve obnovit. Projevují se zde také znatelné rozdíly v kulturně historickém, politickém i hospodářském vývoji regionů na obou stranách hranic. Svou roli zde hraje i fakt, že lidé na obou stranách hranice patří mimo jiné mnohdy do rozdílných jazykových i kulturních skupin.³

V Československu, resp. v České republice začaly euroregiony vznikat na začátku 90. let 20. století nejprve podél celé hranice s Německem. Později se rozšířily i na zbývající hraniční úseky, včetně na v roce 1993 vzniklou hranici se Slovenskem. Dnes jich funguje na českém území celkem třináct a hrají nezastupitelnou roli v oblasti přeshraniční, příhraniční i regionální spolupráce. Přes počáteční nedůvěru politiků i příslušných příhraničních oblastí se jim podařilo navázat první kontakty se subjekty za hranicemi a pomalu navázat na dlouholetou předválečnou tradici soužití se sousedními národy.

---

¹ V roce 1989 došlo k pádu železné opony a rozpadu komunistického bloku.

² EVROPSKÁ KOMISE. *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci*. Praha: Evropská komise, 2000.

³ KADEŘÁBKOVÁ, J. *Historické aspekty přeshraniční spolupráce v ČR*, In: Rozvoj regionu.pdf [CD ke knize WOKOUN, R. – MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha:Linde, 2006]

V případě Čechů a Bavorů se jedná o neuvěřitelných 1500 let společné historie, ke které byla dokonce v roce 2007 uspořádána Bavorská zemská výstava „Bayern – Böhmen 1500 Jahre Nachbarschaft“ ve Zwieselu. Dnes má přeshraniční spolupráce euroregionů jasný smluvní základ a funguje s odpovídajícími partnery na místní i regionální, občanské i institucionální úrovni.¹

1.3 Vymezení pojmu přeshraniční spolupráce

Co se vlastně pod pojmem přeshraniční spolupráce skrývá? Na tuto otázku dávají odpověď dvě nejvýznamnější evropské instituce - Rada Evropy a Evropská unie, jejich definice se však liší.

1.3.1 Definice přeshraniční spolupráce dle Rady Evropy

Rada Evropy v souvislosti s přeshraničními aktivitami mezi komunitami nebo regionálními a místními úřady na obou stranách hranice hovoří jako o pohraniční spolupráci, anglicky *transfrontier cooperation*, zkráceně *TFC*. Tento termín je používán v souvislosti s takovými aktivitami, na než se nevztahuje mezinárodní legislativa.

Pohraniční spolupráce², tak jak ji definuje Rada Evropy: „znamená jakékoliv dohodnuté jednání, jehož cílem je posílit a rozvíjet sousedské vztahy mezi územními společenstvími nebo úřady dvou nebo více smluvních stran, a uzavírání jakýchkoli dohod a smluv nezbytných k tomuto účelu. Přeshraniční spolupráce je uskutečňována v rámci působnosti územních společenství nebo úřadů dané vnitrostátním právem.“³

Mezi územní společenství nebo úřady patří společenství, orgány a instituce vykonávající místní a regionální funkce a které jsou jako takové vymezeny i v národní legislativě.⁴

---

¹ JERÁBEK, M. *Typologie českého pohraničí* In: KOL. AUTORŮ. *Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí ČR II*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. str.19

² V českém překladu Madridské úmluvy je použito pojmu přeshraniční spolupráce.

³ Článek 2 Evropské rámcové úmluvy o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady

⁴ VLÁŠKOVÁ, T. *Vymezení Euroregionu v kontextu přeshraniční spolupráce* In: *Rozvoj regionu*.pdf [CD ke knize WOKOUN, R. – MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha:Linde, 2006]

1.3.2 Definice přeshraniční spolupráce dle Evropské unie

Instituce Evropské unie - Evropská komise a Výbor regionů naopak používají pojmu přeshraniční spolupráce, anglicky *cross-border cooperation*, zkráceně *CBC*. Tento pojem chápe Evropská unie jako spolupráci příhraničních regionů usilujících o rovnoměrný rozvoj regionů na obou stranách hranice, a to jak pomocí uskutečňování kulturních, tak i infrastrukturálních projektů.¹

1.4 Obecné principy přeshraniční spolupráce

Pokud má být přeshraniční spolupráce efektivní, je nutné, aby byla od začátku založena na širokém záběru činností a společném úsilí. Jedná se hlavně o to, aby:

- byly zapojeny všechny aspekty denního života tj. hospodářství, práce, volný čas, kultura, sociální záležitosti, bydlení, plánování atd.,
- probíhala každodenně a pravidelně a dále musí zapojovat od samého počátku partnery ze všech oblastí na obou stranách hranice,
- byla realizována na všech úrovních, tj. na národní, regionální i místní.

Významnou překážkou pro fungování jsou kompetenční spory, které vznikají v důsledku rozdílných správních struktur na obou stranách hranice prakticky v celé Evropě.

1.4.1 Zásady úspěšné přeshraniční spolupráce

Z tohoto důvodu stanovila Asociace evropských hraničních regionů (AEBR) dnes všeobecně uznávané zásady úspěšné přeshraniční spolupráce:

- *partnerství*
- *subsidiarita*
- *existence společné přeshraniční rozvojové koncepce nebo programu*²

---

¹ JIRÁSKOVÁ, D. *Role Rady Evropy a Evropské unie ve vztahu k přeshraniční spolupráci* In: *Nástroje regionálního rozvoje*.pdf [CD ke knize WOKOUN, R. – MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha:Linde, 2006]

² Takto je uvádí *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci*, Praha:Evropská komise, 2000.

1.5 Právní podmínky přeshraniční spolupráce

Vytváření přeshraničních struktur a zejména zapojení regionálních a místních institucí na rozvoji přeshraničních aktivit ovlivňuje celá řada faktorů právní povahy. Většina programů přeshraniční spolupráce je prováděna na základě bilaterálních i trilaterálních smluv, kterými jednotlivé státy dávají najevo svou politickou vůli, neboť současné době neexistuje jednotný právní dokument závazný pro celou Evropu, jednotlivé národní systémy se navíc liší ve stupni centralizace/decentralizace při řízení přeshraniční spolupráce. To jen zdůrazňuje potřebu uzavírání nejrůznějších typů mezistátních dohod, úmluv a konvencí, které umožní bez problémů projekty přeshraniční spolupráce realizovat.

Obecně mezi právní nástroje vytvářející právní rámec pro přeshraniční spolupráci řadíme:

- *multilaterální smlouvy*
- *bilaterální a trilaterální smlouvy*
- *dohody na regionální a místní úrovni¹*

1.5.1 Multilaterální smlouvy

Jedná se o osvědčené nástroje vytvářející rámcové podmínky pro přeshraniční spolupráci na všech úrovních - nadnárodní, mezivládní, meziregionální i místní. Ve své podstatě se snaží suplovat neexistující jednotný právní dokument, nejedná se však o vlastní smluvní základ, ale pouze o rámec, který je nutné převést do národního práva.

Rozlišujeme 2 typy multilaterálních smluv:

1. smlouvy zabývající se regionální integrací
2. smlouvy uzavřené mezinárodní organizací.

1.5.1.1 Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady

Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady byla uzavřena mezinárodní organizací - Radou Evropy a je považována za základ legislativy vztahující se k přeshraniční spolupráci v Evropě. Podepsána byla v Madridu v anglickém a francouzském jazyce, přičemž obě jazykové verze jsou rovnocenné a každá z nich je v jednom exempláři uložena v archivu Rady Evropy. Kvůli místu podpisu bývá někdy zkráceně označována jako Madridská úmluva.

---

¹ *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci*, Praha:Evropská komise, 2000, oddíl A3, str.1-6

Úmluva vstoupila v platnost 22. prosince 1981.¹ Je otevřená pro všechny členské státy Rady Evropy, podléhá nejprve ratifikaci, přijetí a schválení. K dnešnímu dni ji ratifikovalo 37 států.² Jako první podepsaly Madridskou úmluvu 21. května 1981 Itálie, Irsko, Lucembursko, Německo, Norsko a Švédsko.

Význam přeshraniční spolupráce je zdůrazněn v preambuli Madridské úmluvy. Úmluva je rozdělena na dvě části: V té hlavní (článek 1 až článek 8) se smluvní strany zavazují (v rámci své národní legislativy) k řadě úkolů: odstraňování právních, správních a technických obtíží při přeshraniční spolupráci (článek 4), uvážení možnosti poskytnout regionálním a místním orgánům zvláštní materiální prostředky za účelem zapojení do přeshraniční spolupráce (článek 5), předávat odpovídající informace ostatním smluvním stranám (článek 6), svým vlastním regionálním a místním orgánům (článek 7) a Radě Evropy (článek 8).

V druhé části pak jsou uvedeny vzorové a rámcové dohody, stanov a smluv o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími a úřady. Tyto vzory nemají povahu mezivládních smluv, slouží pouze jako návrh pro jejich uzavírání.

1.5.1.2 Dodatkové protokoly k Madridské úmluvě

V 90. letech doplnily Madridskou úmluvu **2 protokoly**.

Pravomoc uzavírat dohody přeshraniční spolupráce udělil regionálním a místním úřadům³ **Dodatkový protokol**⁴ k Evropské rámcové úmluvě o přeshraniční spolupráci mezi územními orgány, ten byl podepsán 9. listopadu 1995 ve Štrasburku a ratifikován 1. prosince 1998, ke 20. červenci 2007 jej ratifikovalo 17 států⁵.

Druhý dodatkový protokol⁶ upravuje otázky spolupráce mezi lokalitami, které spolu nesousedí, tedy tzv. meziteritoriální spolupráce.¹ Byl podepsán 5. května 1998 a ratifikován 1. února 2001, ke 20. červenci 2007 jej ratifikovalo 16 států.²

¹ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ListeTraites.asp?PO=CZE&MA=999&SI=2&CM=3&CL=GER>

² <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=106&CM=3&DF=7/20/2007&CL=GER>

³ JIRÁSKOVÁ, D. *Role Rady Evropy a Evropské unie ve vztahu k přeshraniční spolupráci* In: Nástroje regionálního rozvoje.pdf [CD ke knize WOKOUN, R. – MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006]

⁴ Additional Protocol to the European outline convention on transfrontier co-operation between territorial communities or authorities

⁵ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=159&CM=2&DF=7/20/2007&CL=GER>

⁶ Protocol No.2 to the European outline convention on transfrontier co-operation between territorial communities or authorities

Oba dodatkové protokoly jsou uloženy v archivu Rady Evropy. Jsou otevřené těm státům, které ratifikovaly Madridskou úmluvu. Byly vydány, aby potvrdily důležitost přeshraniční spolupráce mezi územními společenstvími nebo úřady v příhraničních oblastech, reagují na tehdejší aktuální situaci v Evropě, zejména přijetí **Evropské charty místní samosprávy** v roce 1985 vydáním **Deklarace o přeshraniční spolupráci v Evropě** Výborem ministrů 6.října 1989 u příležitosti 40. výročí Rady Evropy. Ta mimo jiné nabádá k odstraňování veškerých překážek – administrativních, legislativních, politických nebo psychologických, které negativně ovlivňují rozvoj přeshraničních projektů.

1.5.1.3 Evropská charta místní samosprávy³

Charta byla podepsána 15. října 1985 ve Štrasburku, vstoupila v platnost 1. září 1988. Jménem České republiky byla Evropská charta podepsána dne 28. května 1998, vyslovil s ní souhlas Parlament České republiky, prezident republiky ji ratifikoval, 1. září 1999 vstoupila v platnost.

V článku 3 Evropské charty místní samosprávy je definován **pojem místní samosprávy**: „1. Místní samospráva označuje právo a schopnost místních společenství v mezích daných zákonem na svou odpovědnost a v zájmu místního obyvatelstva upravovat a spravovat podstatnou část věcí veřejných. 2. Toto právo vykonávají rady nebo shromáždění, které jsou složeny z členů svobodně zvolených tajným hlasováním na základě přímého, rovného a všeobecného volebního práva a které mohou mít výkonné orgány, jež jim jsou odpovědné. Toto ustanovení se nijak nedotýká využívání shromáždění občanů, referend nebo jakékoli jiné formy přímé účasti občanů, kde toto využívání dovoluje zákon⁴.“

1.5.1.4 Evropská charta hraničních a příhraničních regionů⁵

„Přeshraniční spolupráce pomáhá zmírňovat nevýhody těchto hranic, překonávat okrajovou polohu hraničních oblastí a zlepšovat životní podmínky obyvatel. Měla by zahrnovat všechny kulturní, sociální, hospodářské i infrastrukturní oblasti života. Poznání a porozumění sousedů jsou právě tak důležité jako budování důvěry.⁶“

---

¹ JIRÁSKOVÁ, D. *Role Rady Evropy a Evropské unie ve vztahu k přeshraniční spolupráci* In: *Nástroje regionálního rozvoje*.pdf [CD ke knize WOKOUN, R. – MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha:Linde, 2006]

² <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=169&CM=2&DF=7/20/2007&CL=GER>

³ European Charter of Local Self-Government

⁴ Článek 3 Evropské charty místní samosprávy

⁵ European Charter for Border and Cross-Border Regions (Evropská charta hraničních a příhraničních regionů)

⁶ Citace z preambule Evropské charty hraničních a přeshraničních regionů

Charta byla podepsána 20. listopadu 1995 v Euregio na německo-nizozemských hranicích, novelizována 7. října 2004 s ohledem na rozšíření EU v roce 2004 o 10 nových členů, které změnilo uspořádání v Evropě. Za jejím vznikem stojí Asociace evropských hraničních regionů.

Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů vychází z hodnot a cílů uvedených ve Smlouvě o Evropské unii, v **oblasti přeshraniční spolupráce** stanovila novelizovaná charta následující **cíle**:¹

- nová kvalita hranic: místa setkávání
- sladění politik územního plánování a rozvoje v příhraničních oblastech (zde se odvolává na Evropskou chartu územního plánování)
- odstranění nevýhod vzniklých v důsledku existence hranic a využití příležitostí s důrazem na zlepšení infrastruktury, podpory místního a hospodářského rozvoje
- zlepšení přeshraniční ochrany životního prostředí a přírody
- podpora přeshraniční kulturní spolupráce
- uskutečňování principu partnerství a subsidiarity

Charta zdůrazňuje roli hraničních a přeshraničních regionů, kterou hrají v evropském integračním procesu, a evropský, politický, institucionální a socioekonomický význam přeshraniční spolupráce.

1.5.2 Bilaterální a trilaterální smlouvy

Tyto smlouvy umožňují přeshraniční spolupráce výhradně mezi národními úřady. Pro tyto účely jsou zřízeny *mezistátní komise* působící v různých zeměpisných oblastech. Jejich úkolem je sledování různých akčních plánů a vytváření podmínek pro rozvoj spolupráce zejména v oblasti územního plánování a dalších přesně vytyčených oblastech. Takové mezistátní dohody týkající se rozvoje a přeshraniční spolupráce byly podepisovány už od 60. let minulého století. Patří sem smlouvy o dobrém sousedství na hranicích, dohody o územním rozvoji, strategické smlouvy o přeshraniční regionální podpoře a mezistátní smlouvy aplikující ustanovení Madridské úmluvy.²

---

¹ Charta der grenzübergreifenden Regionen, Neufassung, dostupné z www.aebr.net

² EVROPSKÁ KOMISE. *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci*. Praha: Evropská komise, 2000.

1.5.2.1 Smlouva o dobrém sousedství, přátelských vztazích a spolupráci

Příkladem smlouvy o dobrém sousedství, může být **Smlouva o dobrém sousedství, přátelských vztazích a spolupráci**, kterou uzavřela Česká republika se Slovenskou republikou.¹ Byla podepsána 23. listopadu 1992 v Bratislavě, v platnost vstoupila 1. července 1993 a smluvní strany se v ní zavazují, že „budou rozvíjet a upevňovat své přátelské vztahy a spolupráci na základě vzájemné úcty, důvěry a porozumění.“²

1.5.2.2 Dohody/smlouvy o malém pohraničním styku

Mezi bilaterální smlouvy patří i **Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Spolkové republiky Německo o malém pohraničním styku na turistických stezkách a v turistických zónách a o překračování státních hranic ve zvláštních případech**³ ze dne 3. listopadu 1994, která byla podepsaná v Bonnu, v platnost vstoupila 1. prosince 1994. Ta umožňuje turistům snadné překračování státních hranic v turistických zónách a pobyt osob po určitou dobu v pohraničních pásmech České republiky a Spolkové republiky Německo v možnosti překračovat společné státní hranice v turistických zónách a v místech, kde turistické stezky křížují společné státní hranice.⁴ **Smlouvu o malém pohraničním styku** uzavřela Česká republika uzavřenou i s Polskou republikou. Od 21. prosince 2007, kdy Česká republika spolu s dalšími osmi státy rozšířila Schengenský prostor (Smlouva o prostoru volného pohybu osob, služeb, zboží a kapitálu), pozbývají tyto dohody na svém významu.

1.5.3 Dohody na regionální a místní úrovni

Euroregiony, pracovní sdružení existující na vnitřních i vnějších hranicích Evropské unie, mikroregiony, dobrovolná sdružení měst a obcí, spolupráce mezi městy a obcemi na obou stranách hranice – jejich existence je umožněna na základě tzv. Dohod o partnerství uzavřených na regionální či místní úrovni.

Základním právním předpisem České republiky upravujícím spolupráci mezi obcemi je **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)**, ve znění pozdějších předpisů. Zde je zakotveno právo obcí se sdružovat, úprava svazku obcí a spolupráce s obcemi jiných států. Na základě tohoto zákona vznikla většina mikroregionů v ČR.

---

¹ 235/1993 Sb. sdělení Ministerstva zahraničních věcí

² Článek 1 Smlouvy o dobrém sousedství, přátelských vztazích a spolupráci mezi ČR a SR.

³ 237/1994 Sb. sdělení Ministerstva zahraničních věcí

⁴ Dohoda mezi vládou ČR a vládou SRN o malém pohraničním styku na turistických stezkách a v turistických zónách a o překračování státních hranic ve zvláštních případech

1.5.4 Ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., O obcích týkající se spolupráce obcí

Právo obcí se sdružovat dle § 46 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích:

„(1) Obce se mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat.

(2) Spolupráce mezi obcemi se uskutečňuje zejména

- a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (dále jen „svazek obcí“)
- c) zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona (Obchodní zákoník) dvěma nebo více obcemi.“

Svazek obcí dle § 49 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

„(1) Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů.

(2) Obce mohou vytvářet svazky obcí, jakož i vstupovat do svazků obcí již vytvořených. Členy svazku obcí mohou být jen obce.

(3) Svazek obcí je právnickou osobou.“

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích dále upravuje předmět činnosti svazku obcí, náležitosti stanov svazku obcí, práva občanů obcí sdružených ve svazku obcí.¹

Spolupráce s obcemi jiných států dle § 55 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

„(1) Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení místních orgánů.

(2) Obce mohou uzavírat s obcemi jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci.

(3) Svazky obcí mohou uzavírat se svazky obcí jiných států smlouvy o vzájemné spolupráci. Obsahem spolupráce mohou být jen činnosti, které jsou předmětem činnosti svazku obcí, který smlouvu o vzájemné spolupráci uzavřel.

(4) Smlouvy podle odstavců 2 a 3 musí mít písemnou formu a musí být předem schváleny zastupitelstvem obce, jinak jsou neplatné.“

Dalším důležitým zákonem je **Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník**, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje zájmové sdružení právnických osob, což je nejčastější právní forma, podle které jsou euroregiony na českém území zakládány.

---

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích (obecní zřízení). Ostrava: Sagit, 2007. §46, §49, §55

1.5.5 Ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník týkající se zájmového sdružení právnických osob

Zákon č. 40/1964, občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů **§20 upravuje zájmové sdružení právnických osob** takto:

§ 20f: „K ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu mohou právnické osoby vytvářet zájmová sdružení právnických osob (dále jen“sdružení“).“

§20g: „K založení sdružení se vyžaduje písemná zakladatelská smlouva uzavřená zakladateli nebo schválení založení sdružení na ustavující členské schůzi. O založení sdružení na této schůzi se sepíše zápis obsahující seznam zakládajících členů sdružení s uvedením jejich jména (názvu) a bydliště (sídla) a podpisy členů. Ke smlouvě nebo zápisu o ustavující členské schůzi musí být přiloženy stanovy a určení osob oprávněných jednat jménem sdružení, jež schválí zakladatelé nebo ustavující schůze.“

§20h: „(1) Stanovy sdružení určí název, sídlo, předmět činnosti sdružení, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, orgány sdružení a vymezení jejich působnosti, způsob zrušení sdružení a naložení s jeho likvidačním zůstatkem. Členství ve sdružení lze vázat na určitý členský příspěvek. (2) Stanovy schvalují zakladatelé nebo ustavující členská schůze. Stanovy určí způsob, jímž se stanovy mění a doplňují.“

§20i: „(1) Sdružení je právnickou osobou, jež odpovídá svým majetkem za nesplnění svých povinností. (2) **Sdružení nabývá právní způsobilosti zápisem do registru sdružení vedeného u krajského úřadu příslušného podle sídla sdružení.**

Do registru se zapisuje název a sídlo sdružení, předmět jeho činnosti, orgány, kterými sdružení jedná, a jméno a adresa trvalého pobytu osob vykonávajících jejich působnost. (3) K návrhu na zápis do registru se přikládá zakladatelská smlouva nebo zápis o ustavující členské schůzi spolu se stanovami. Návrh podává osoba zmocněná zakladateli nebo ustavující členskou schůzí.“

§20j: „ (1) Před zánikem sdružení se vyžaduje likvidace, jestliže jmění sdružení nepřechází na právního zástupce. (2) Sdružení zaniká výmazem z registrace.“¹

---

¹ Zákon č. 40/1964, Občanský zákoník. Ostrava: Sagit, 2006. §20f-j

1.6 Euroregiony a mikroregiony v ČR

Euroregion, tak jak jej definuje Akademický slovník cizích slov, je „geopolitická oblast v evropském měřítku mající zájem na široké spolupráci.“ Pojem mikroregion stejný slovník bohužel neuvádí.

1.6.1 Vysvětlení pojmu euroregion

Pojem „euroregion“ má dvě významové roviny: označuje jednak určitou geografickou oblast, tedy region, ale také označuje přeshraniční strukturu – organizaci. Je odvozen od názvu první takové organizace „Euregio“, která vznikla koncem 60.let podél německo-holandské hranice a znamená v podstatě zkráceně „evropský region“.

1.6.2 Právní postavení euroregionů v ČR

Vznik euroregionů český právní řád umožňuje jejich vznik na základě § 20 f zákona č.40/1964 Sb. Občanského zákoníku. Jedná se o zájmová sdružení právnických osob, které zastupuje zájmy svých členů – měst a obcí.

1.6.3 Vysvětlení pojmu mikroregion

Protože euroregiony sdružují několik okresů, nemohou tedy vzhledem ke své rozloze reagovat na potřeby menších obcí (týká se obcí s počtem obyvatel do 5000), proto se na místní úrovni tyto obce sdružují do tzv. **mikroregionů**, tedy regionů malého geografického měřítka.

1.6.4 Právní postavení mikroregionů v ČR

Jejich vznik je možný na základě zákona č.128/2000 Sb., O obcích nebo méně častěji dle § 20 písmena f až § 20 písmena j Občanského zákoníku jako svazky obcí usilujících o společné řešení problémů území, prosazujících společný postup k dosažení cílů a zajišťujících propojení aktivit venkovských obcí v daném prostoru. Nejedná se však o nové administrativní jednotky.¹

1.7 Institucionální zajištění přeshraniční spolupráce v ČR

Přeshraniční spolupráce spadá do kompetencí Ministerstva pro místní rozvoj, Centra pro regionální rozvoj a Regionálních rozvojových agentur. Nelze přehlédnout ani roli krajů, konkrétních euroregionů, mikroregionů, měst a obcí v České republice.

---

¹ www.kraj-jihocesky.cz

1.7.1 Ministerstvo pro místní rozvoj - MMR

Ministerstvo pro místní rozvoj funguje od roku 1996 jako ústřední orgán státní správy, pověřený mj. správou regionální politiky ČR a hospodařením s finančními prostředky určených na tuto oblast. Poskytuje informace územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením a zajišťuje činnosti souvisejícím s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur. MMR hraje významnou roli v realizaci regionální a strukturální politiky Evropské unie, jejímž hlavním cílem je prostřednictvím strukturálních fondů podporovat rozvoj takových regionů, které nedosahují evropského průměru – tedy i regionů příhraničních. MMR zajišťuje přerozdělení finančních prostředků ze strukturálních fondů EU pomocí tzv. **Operačních programů** a jako řídicí orgán zodpovídá za jejich úspěšné čerpání.

V současném programovacím období 2007 – 2013 bude realizováno celkem pět bilaterálních **Operačních programů přeshraniční spolupráce**, které si kladou za cíl odstraňovat stávající bariéry v příhraničních regionech a podporovat jejich všestranný rozvoj. Žadatelé o evropské prostředky v rámci Operačních programů přeshraniční spolupráce mohou být územní samosprávné celky na všech úrovních, organizace zřizované státem, nestátní neziskové organizace, nadace, nadační fondy, hospodářské a agrární komory, vysoké školy a jiné vzdělávací instituce, kulturní instituce, zdravotnická a sociální zařízení, církve, podnikatelé, euroregiony.¹

Operační programy Přeshraniční spolupráce v rámci Cíle 3 evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti – Evropská územní spolupráce na období 2007-2013 byly Evropskou komisí schváleny 20. prosince 2007. Jedná se o **Operační programy přeshraniční spolupráce Svobodný stát Sasko – ČR, ČR – Polská republika, Slovensko – ČR, Rakousko – ČR, Svobodný stát Bavorsko – ČR**, nyní bude následovat jejich vyhlášení. Do roku 2015 mohou příhraniční regiony ČR získat až 742 542 271 EUR z Evropského fondu regionálního rozvoje.²

1.7.2 Centrum pro regionální rozvoj - CRR

Centrum pro regionální rozvoj ČR funguje od roku 1997 jako státní příspěvková organizace založená Ministerstvem pro místní rozvoj. Jeho úkolem je podpora regionální politiky vlády ČR. CRR ČR usiluje o úspěšnou realizaci projektů schválených ke

¹ www.mmr.cz/operacni-programy-preshranicni-spoluprace

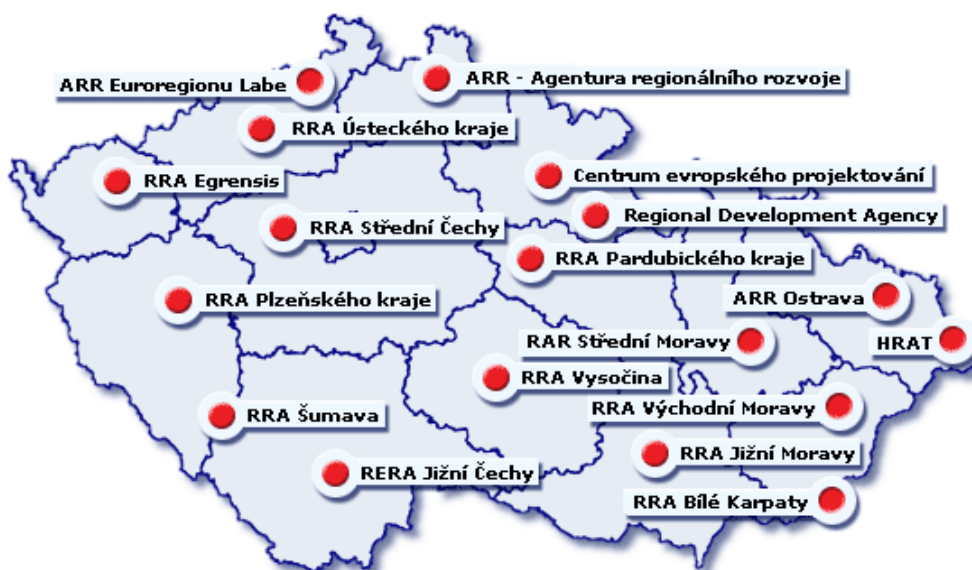
² www.mmr.cz/evropska-komise-schvalila-operacni-rogramy-preshranicni-spoluprace

spolufinancování z prostředků EU, tím zajistit jejich maximální a efektivní využití. CRR ČR je zprostředkujícím subjektem pro programy přeshraniční spolupráce. CRR ČR poskytuje konzultace zájemcům o finanční podporu z fondů EU, zpracovatelům projektů a dalším subjektům o podmínkách programů, pomáhá s realizací projektů, monitoruje realizaci projektů, zajišťuje platby ze strukturálních fondů, zaměřuje se i na vzdělávací činnost o využívání prostředků z evropských fondů, spravuje také Portál regionálních informačních servisů www.risy.cz.¹ CRR má v ČR pobočky ve všech regionech soudržnosti NUTS II.²

1.7.3 Regionální rozvojové agentury - RRA

Vznikaly po celé ČR ve stejné době jako euroregionu, působí jako nástroj regionální politiky státu a krajů. RRA poskytují služby podnikatelům i místním či regionálním orgánům, připravují, realizují, monitorují a vyhodnocují rozvojové projekty, zajišťují vzdělávací akce, mezinárodní aktivity včetně účasti na programech Evropské unie. RRA mají v daném regionu důležitou funkci, jejich úkolem je hlavně vytvoření a realizace místní strategie regionálního rozvoje.

Obr. č. 1 Mapa regionálních rozvojových agentur v ČR

Zdroj: převzato z <http://www.crr.cz/index.php?lssel=142|145>

¹ převzato z www.crr.cz

² Z francouzského La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques. Jedná se o vytvoření jednotné unifikované struktury územních jednotek, tzv. regionu soudržnosti NUTS I-IV, v rámci Evropské unie pro statistické účely.

2 Současný stav přeshraniční spolupráce v ČR

2.1 Mikroregiony v ČR

Mikroregiony jsou „územní celky, v jejichž rámci jsou relativně uzavřeny nejintenzivnější regionální procesy, tj. především dojíždka za prací a základní druhy služeb.“¹

Obce se sdružují na základě § 46 zákona č. 128/2000 Sb., O obcích ve znění pozdějších předpisů a s dalšími obcemi v regionu a vytvářejí tak svazky obcí, které jim umožní lépe dosahovat svých zájmů a zájmů celého mikroregionu. Jedním z důvodů vedoucím k zakládání mikroregionů jsou lepší podmínky pro získávání finančních prostředků k realizaci větších investičních akcí (v posledních letech se jedná zejména o možnost využití prostředků z fondů Evropské unie) jako např. stavba čistíren odpadních vod, veřejných komunikací, kanalizací, na jejichž realizaci by obce samotné neměly dostatek prostředků. Mikroregiony či svazky obcí zakládají zejména obce s malým počtem obyvatel, které spolu sousedí. Konkrétní podoba mikroregionů ale vždy závisí zejména na místních podmínkách v dané oblasti.

Obr. č. 2 Mapa mikroregionů v České republice z roku 2007

Zdroj: http://tms.iriscrr.cz/tms/isr/html/isr/index.php?m_next_time=1&subproject=mikro&client_type=map_html&client_lang=cz_win

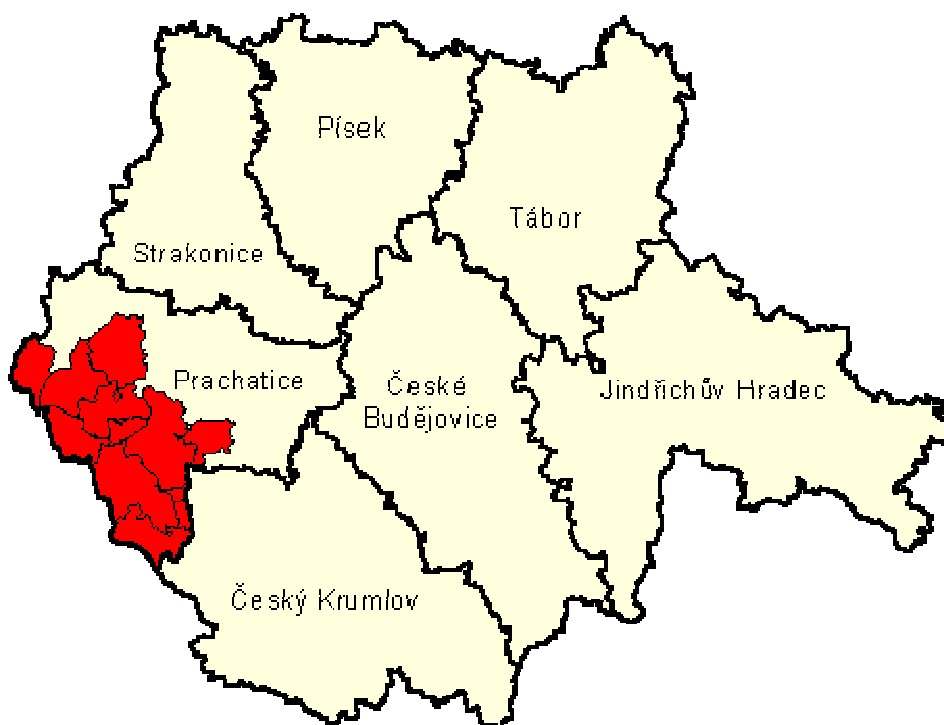
¹ KOL. AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004, str. 75.

Převážná většina evidovaných mikroregionů v ČR má právní formu svazku obcí (dle § 49 zákona č.128/2000 Sb. o obcích). Evidována jsou však i zájmová sdružení právnických osob (dle § 20f až §20j Občanského zákoníku). Vyskytují se i jiné formy mikroregionů, některé mikroregiony fungují bez jakéhokoliv právního ustavení.¹

Jak ukazuje mapa mikroregionů, v podstatě celé území České republiky je pokryto mikroregiony. Jejich přesný počet i struktura se v čase mění, proto jsem si vybrala jsem pro přiblížení Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko, jehož jádro leží na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava a sdružuje obce města Vimperk a Volary, obce Borová Lada, Horní Vltavice, Kubova Huť, Kvilda, Lenora, Nová Pec, Stožec, Strážný, Zbytiny. O příkladech projektů realizovaných tímto mikroregionem, ve kterých se angažovalo město Vimperk bude řeč ve třetí kapitole.

2.2 Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko

Obr. č. 3 Mapa Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

Zdroj: www.mmr.cz/mikroregion-volarsko

¹ www.uur.cz

Tab. č. 1**Stručná charakteristika Mikroregionu Volarsko**

účel svazku:	spolupráce a kooperace při řešení problémů obcí v rámci sdružení
kategorie:	cestovní ruch, doprava, energetika, evropská unie, nakládání s odpady, přeshraniční spolupráce, regionální rozvoj, sociální infrastruktura, správa majetku, vodní hospodářství, životní prostředí a příroda, ostatní
právní forma:	sdružení obcí dle §§ 20f až 20j občanského zákoníku č.47/1992 Sb.
sídlo:	Volary
předseda:	Dr. Jaroslav Petrášek - starosta města Volary
jednatel:	místopředsedové - Ing. Zdeňka Lelková - starostka obce Strožec (0338-335162), Ing. Zdeněk Frček - starosta obce Kubova Huť (0339-436344)
adresa:	Městský úřad Volary, Náměstí 24 384 51 Volary
telefon:	0338-333238 (MěÚ Volary)
fax:	0338-302203 (MěÚ Volary), 0338-333005 (OÚ Strožec)
e-mail:	obec-strozec@prachatice.cz
členské obce:	Borová Lada, Horní Vltavice, Kubova Huť, Kvilda, Lenora, Nová Pec, Strážný, Strožec, Vimperk, Volary, Zbytiny, Želnavá
aktualizace:	1. 3. 2001

Zdroj: převzato dle <http://www.mmr.cz/mikroregion-volarsko>

Informace zveřejněné na serveru Ministerstva pro místní rozvoj bohužel z velké části neodpovídají realitě. Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko je zde uveden pod původním názvem, a to mikroregion Volarsko. Do údajů se navíc vloudila tisková chyba v názvu obce Strožec, která v uvedeném regionu neexistuje, správný název obce zní Stožec. Kontaktní údaje o představitelích mikroregionu jsou zastaralé.

Z informací zveřejněných na internetových stránkách Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko (www.hornivltava.cz) je možné se dozvědět, že se Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko rozkládá v Jihočeském kraji v jižní části okresu Prachatice. Celková rozloha mikroregionu činí 645 km². Podíl rozlohy mikroregionu na rozloze okresu je 46,86 %. Jádrem Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko je tvořeno obcemi ležícími na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava, což do značné míry ovlivňuje charakter regionu i rozvoj cestovního ruchu. Obce leží v povodí horní části Studené a Teplé Vltavy a okolí Boubína. Mikroregion Horní Vltava - Boubínsko má 11 členů: města Vimperk a Volary, obce Borová Lada, Horní Vltavice, Kubova Huť, Kvilda, Lenora, Nová Pec, Stožec, Strážný, Zbytiny. S výjimkou Vimperka a Volar se jedná o malé obce do 1000 obyvatel.

2.2.1 Důvod pro vznik

Důvodem pro vznik Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko byla potřeba koordinace a společného postupu při rozvoji cestovního ruchu a plánování cyklotras v území. Postupem času přerostla potřeba koordinace celkového rozvoje regionu, např:

- spolupráce na významných investičních akcích
- zlepšení infrastruktury
- zvýšení kvality občanské vybavenosti území
- řešení nedostatku pracovních příležitostí
- optimální využití místních zdrojů pro ekonomický rozvoj obcí
- koordinace obecních územních plánů a územní plánování v regionu
- sladování zájmů a činností místních samospráv a společné ovlivňování výkonu státní správy v zájmovém území
- propagace Mikroregionu Horní Vltava-Boubínsko a celého zájmového území
- všeobecná ochrana životního prostředí v Mikroregionu Horní Vltava-Boubínsko
- vytváření podmínek pro rozvoj turistiky jako celku
- a v neposlední řadě také možnost získání prostředků EU na realizaci projektů¹

Název mikroregionu a kontaktní údaje

Původní název mikroregionu Volarsko byl změněn v roce 2003 na základě žádosti nových členů (název původně odrážel skutečně území Volarska, odkud pocházejí zakládající členové mikroregionu Horní Vltavice, Kubova Huť, Lenora, Nová Pec, Stožec, Strážný) a to hlavně kvůli vstupu města Vimperk do mikroregionu.

Kontaktní údaje Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

Sídlo: Obecní úřad Volary , Náměstí 25, 384 51 Volary

www.hornivltava.cz

2.2.2 Právní základ Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko

Právní forma Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko je Svazek obcí dle § 49 Zákona č.128/2000 Sb., O obcích, ve znění pozdějších předpisů. Dle Výpisu z registru ekonomických subjektů Českého statistického úřadu mu bylo přiděleno IČO 70535795, vznikl 20.10.1999. Základním dokumentem mikroregionu jsou stanovy upravující jeho fungování.

---

¹ www.hornivltava.cz

2.2.3 Členství v Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

Členství ve sdružení je **řádné a kooperující**. O řádné členství ve sdružení mohou písemně požádat další obce. Jejich členství vznikne na základě rozhodnutí shromáždění členů, podpisem stanov starostou žadatelské obce a složením vstupního vkladu. Kooperujícími členy mohou být subjekty působící v zájmovém území sdružení, zejména orgány samosprávy, orgány státní správy (včetně Správy NP Šumava), svazy a sdružení podnikatelů, společenské organizace, odborné instituce, soukromě podnikající fyzické a právnické osoby. Kooperujícím členem se zájemce stane na základě písemné žádosti a rozhodnutím shromáždění řádných členů, podpisem dodatku stanov statutárním zástupcem a složením **vstupního vkladu**.

Ten u řádných členů činí 1 Kč na obyvatele a jeho splatnost je v penězích do 30 kalendářních dnů od vzniku členství a dále pravidelně do 31. ledna následujícího roku. Výše vstupního vkladu kooperujícího člena orgánu samosprávy je 0,50 Kč na obyvatele jednorázově na dobu tří let. V současné době nemá Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko žádného kooperujícího člena nemá. Statutárním orgánem sdružení, který řídí jeho činnost mezi jednotlivými zasedáními shromáždění členů a jedná navenek jeho jménem je předseda. Je volen na dobu jednoho roku (tak jako místopředseda, který ho zastupuje v době jeho nepřítomnosti) shromážděním členů.¹

2.3 Euroregiony v ČR

Euroregiony jsou přeshraničním typem svazků či sdružení měst a obcí. Vznikly s cílem podporovat a realizovat projekty přeshraniční spolupráce mezi smluvními stranami. Hlavním důvodem zakládání takovýchto svazků je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice. Spolupráce se týká do všech oblastí života občanů na kulturní, sociální, hospodářské a infrastrukturní úrovni. Proto se obce a mikroregiony se v příhraničí sdružují, aby spolupracovaly v nejrůznějších oblastech:

- regionální plánování
- ochrana životního prostředí
- podpora hospodářství
- rozvoj cestovního ruchu
- infrastruktura
- doprava
- kultura
- vzdělání a sport
- zdravotní a sociální péče

---

¹ Stanovy mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

Na realizaci těchto plánů a projektů se snaží euroregiony zajistit potřebné finanční prostředky, ať už z vlastních zdrojů nebo z prostředků fondů Evropské unie – od vstupu ČR do EU 1. května 2004 do konce roku 2006 to bylo možné prostřednictvím Iniciativy Společenství INTERREG IIIA, v současném programovém období 2007-2013 se tak děje v rámci Cíle 3 – Evropská územní spolupráce.

2.3.1 Historie a současnost euroregionů v České republice

Vznik euroregionů byl na území dnešní České republiky možný teprve po politickém převratu v roce 1989, první z nich – Euroregion Nisa vznikl v prosinci roku 1991, poslední Silva Nortica byl založen v květnu 2002. V současné době existuje na území České republiky celkem 13 euroregionů.¹ Vznikly stejně jako euroregiony na západě Evropy za účelem zlepšení celkové situace příhraničních regionů a to na obou stranách státní hranice. Liší se svou velikostí, počtem obyvatel, strukturou členské základny i vlastních orgánů, každý z euroregionů je specifický i podle toho, v jaké příhraniční oblasti se nachází a s jakým státem sousedí, spojuje je však stejná myšlenka a to vytvořit z příhraničních oblastí regiony atraktivní jak pro život místního obyvatelstva, tak pro turisty mířící do těchto oblastí.

Obr. č. 4 – Mapa euroregionů v České republice

Zdroj: převzato z <http://www.crr.cz/index.php?lssel=46|231>

¹ KOL. AUTORŮ. *Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí České republiky I.* Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005.

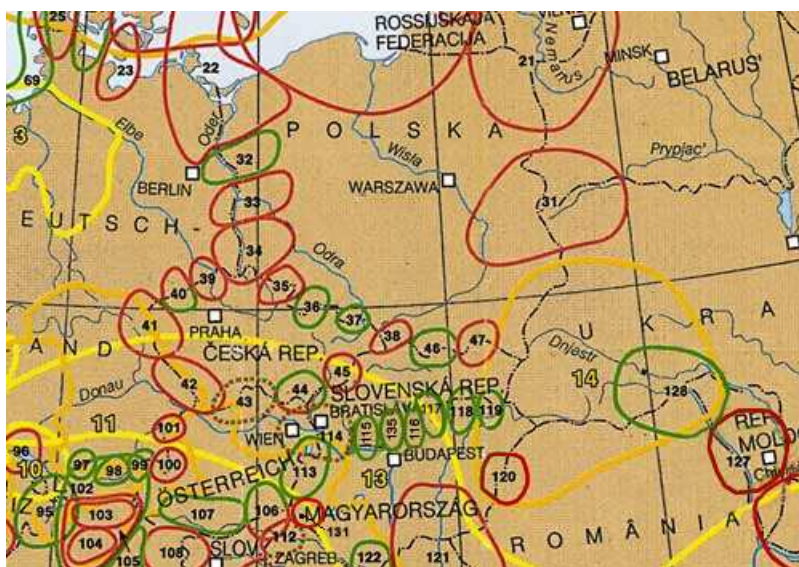
Tab.č. 2 Přehled euroregionů v ČR:

Název euroregionu	Internetová adresa	Datum vzniku	Státní hranice
Euroregion Egrensis	www.euregio-egrensis.org	3.2.1993	SRN
Euroregion Krušnohoří	http://euroregion.pons.cz	18.12.1992	SRN
Euroregion Labe	www.euroregion-labe.cz	24.6.1992	SRN
Euroregion Nisa	www.neisse-nisa-nysa.org	21.12.1991	SRN, Polsko
Euroregion Glacensis	www.euro-glacensis.cz	5.12.1996	Polsko
Euroregion Praděd	www.europraded.cz	2.7.1997	Polsko
Euroregion Silesia	www.euroregion-silesia.cz	20.9.1998	Polsko
Euroregion Těšínské Slezko	http://euroregion.inforeg.cz	22.4.1998	Polsko, SR
Euroregion Beskydy	www.euroregion-beskydy.cz	9.6.2000	Polsko, SR
Euroregion Bílé Karpaty	www.euroregion-bile-karpaty.cz	30.7.2000	Slovensko
Euroregion Pomoraví	www.euregio-weinviertel.org	23.6.1999	SR, Rakousko
Euroregion Silva Nortica	www.ersn.cz	28.5.2002	Rakousko
Euroregion Šumava	www.euregio.cz	20.9.1993	SRN, Rakousko

Zdroj: vlastní konstrukce dle údajů o jednotlivých euroregionech

Některé české euroregiony jsou členem Asociace euroregionů ČR, Konzultativní rady euroregionů visegrádkých zemí, která vznikla po vstupu ČR do EU v květnu 2004, česko-polské euroregiony jsou členy Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci. Některé české euroregiony jsou také členy Asociace evropských hraničních regionů, jak je vidět na následující mapě střední Evropy.

Obr.č.5 AEBR - Členské regiony ve střední Evropě

Legenda: Členové Asociace evropských hraničních regionů (AEBR) jsou na mapě vyznačeny červeně. Na území České republiky se jedná se o Euroregion Nisa (34), Euroregion Glacensis (35), Euroregion Těšínské Slezsko (38), Euroregion Labe (39), Euroregion Egrensis (41), Euroregion Šumava (42), Euroregion Bílé Karpaty (45).

Zdroj: převzato z <http://www.aebr.net/>.

Uvedený stav je z roku 2002, aktuální situaci bohužel internetové stránky AEBR neuvádí.

2.4 Stručné charakteristiky jednotlivých českých euroregionů

V následující části bakalářské práce jsou vyjmenovány všechny existující euroregiony v České republice včetně krátké charakteristiky, pořadí, v jakém jsou uvedeny, odráží oblast příhraničí a sousední stát se kterým spolupracují. Začínají na pomezí Bavorska, Saska a Česka, pokračují česko-saské euroregiony, euroregion na pomezí Saska, Polska, Česka, dále česko-polské euroregiony, česko-slovensko-polské euroregiony, rakousko-slovensko-český euroregion a vrací se zpět k německé hranici, kde se nachází Euroregion Šumava – rakousko – bavorsko – český euroregion, o kterém bude řeč detailněji, neboť na něj navazuje poslední kapitola práce, ve které je představena přeshraniční spolupráce města Vimperk, který je členem Euroregionu Šumava.

2.4.1 Euroregion Egrensis

Nachází na trojmezí České republiky, Saska a Bavorska a v ČR je regionálním sdružením obcí a měst Chebska, Karlovarska, Sokolovska a Tachovska. Euroregion Egrensis vznikl 3. února 1993 na základě o sloučení od roku 1991 existujících tří pracovních sekcí euroregionu – české, bavorské a saské a v současné době sídlí v Chebu. V čele euroregionu stojí společný prezident a společné prezídium, složené ze tří zástupců prezídií pracovních sdružení. Každá sekce má svoji valnou hromadu a jednatele. V rámci euroregionu fungují společné pracovní skupiny/výbory k jednotlivým tématům a odborným oblastem, jako např. "hospodářství, infrastruktura, pracovní trh", "ochrana životního prostředí a ekologie", "cestovní ruch, rekreace a turismus" a "kultura, práce s mládeží a sport".¹

2.4.2 Euroregion Krušnohoří

Euroregion Krušnohoří existuje od 18.12.1992, jedná se o dobrovolné regionální zájmové sdružení měst a obcí okresů Chomutov, Most, Louny, Teplice a Litoměřice a jiných právnických osob se sídlem v Mostě. Spolupracuje obcemi a městy a v okresech Mittlerer Erzgebirgskreis, Annaberg, Freiberg a Stollberg ve Spolkové republice Německo. Česko-německá valná hromada je nejvyšším orgánem euroregionu Krušnohoří. Té je podřízena Rada euroregionu, která stojí v čele české části, a Představenstvo euroregionu, což je nejvyšší orgán německé sekce euroregionu.

¹ www.euregio-egrensis.org

Každá sekce má své jednatele. Euroregion pro zefektivnění své činnosti zřídil 7 speciálních pracovních komisí: hospodářství – turistika, školy, mládež a kultura, zemědělství, životní prostředí, doprava, krizový management a sociální pracovní skupina.¹

2.4.3 Euroregion Labe

Euroregion Labe vznikl 24.6.1992, sídlí v Ústí nad Labem. O tom, jakým směrem se bude Euroregion Labe ubírat, rozhoduje sněm, který tvoří statutární zástupci všech členů euroregionu. Sněm se schází aspoň jednou ročně a jednou za dva roky volí Radu euroregionu tvořenou zástupci vždy patnácti členů jak z české, tak z německé sekce euroregionu. Navenek je euroregion reprezentován prezídiem, které se skládá ze čtyř zástupců z každé sekce euroregionu. Jsou to prezidenti, viceprezidenti, zástupci Rady a výkonní ředitelé jednotlivých částí. Plnění běžných úkolů zajišťuje sekretariát. V euroregionu jsou zřízeny následující pracovní skupiny: pro regionální a hospodářský rozvoj, dopravu, cestovní ruch, ochranu životního prostředí, zdravotnictví, sociální péči, kulturu, vzdělávání a sport, havárie – ochranu před katastrofami.²

2.4.4 Euroregion Nisa

Euroregion Nisa vznikl 21.12.1991 jako první regionální přeshraniční sdružení měst a obcí a dalších právnických osob nejen na území dnešní ČR, ale i ve střední a východní Evropě a stal se vzorem pro další postupně vznikající euroregiony v bývalém východním bloku. Má sídlo v Liberci a skládá se z měst, obcí na území dřívějších okresů Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Děčín a Semily. Svou činnost zaměřuje na regionální rozvoj a přeshraniční spolupráci s městy, obcemi a vyššími správními celky příhraničních regionů Spolkové republiky Německo a Polsko. Vrcholným orgánem euroregionu je valná hromada. Schází se jednou za rok a volí Radu, která je kompetentní rozhodovat. Administrativu zajišťuje sekretariát euroregionu. Společná tripartitní rada je tvořena celkem 30 členy, každou sekci zastupuje 10 členů. V euroregionu funguje také tzv. E-konvent – Konvent špičkových regionálních politiků, který se schází jednou za rok.

---

¹ <http://euroregion.pons.cz>

² www.euroregion-labe.cz

Pracovní skupiny, se soustřeďují na určité úkoly, jako je například: energetika, ekologie, doprava, kultura a umění, hospodářství, ochrana zdraví, správa, sport, cestovní ruch, spolupráce vysokých škol, historie, statistika, památky, veřejná bezpečnost.¹

2.4.5 Euroregion Glacensis

Euroregion Glacensis byl založen 5.12.1996, sídlí v Rychnově nad Kněžnou a nachází se na pomezí Čech, Moravy a Kladska, jeho partnerem na druhé straně hranice je polský euroregion. Vzniku euroregionu předcházela podpis Dohody o spolupráci vrcholných regionálních představitelů, která si kladla za cíl rozvíjet Orlicko-Kladenský region. Na české straně sdružuje obce a města okresů Trutnov, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Ústí nad Orlicí a část okresů Šumperk a Jeseník. Do euroregionu patří okresy Chrudim a Svitavy. Posláním euroregionu je podílet se na rozvoji zanedbané dopravní infrastruktury a celkový rozvoj území. Za tímto účelem vytváří různé pracovní skupiny.²

2.4.6 Euroregion Praděd

Euroregion Praděd existuje od 2.7.1997, sídlo má v Bruntále. Sdružují se v něm dobrovolně města a obce z území okresů Bruntál a Jeseník a obce a města z jižního Opolského Slezska, tedy z Polska. Založen byl na základě Rámcové smlouvy o vytvoření česko-polského euroregionu. Členy české části jsou Sdružení obcí Praděd, Sdružení obcí Osoblažska, Sdružení obcí Rýmařovska, Sdružení obcí Vrbenska, Sdružení obcí Jesenicka. Smyslem jeho existence je podpora spolupráce v daném příhraničním regionu.³

2.4.7 Euroregion Silesia

Euroregion Silesia vznikl 20. 9.1998, sídlí v Opavě a jedná se o dobrovolné sdružení obcí v česko-polského pohraničí. Existuje od uzavření Smlouvy o spolupráci regionálních zástupců Opavy, Krnova, Raciborze a Glucyze. Na české straně zahrnuje okresy Opava, menší část okresu Bruntál, tři města okresu Nový Jičín. Vrcholnými orgány Euroregionu Silesia jsou Rada, Prezidium a Valná hromada. Zřizuje také pracovní komise zabývající se především vysokou nezaměstnaností v regionu a možnostmi jak ji snížit.¹

¹ www.neisse-nisa-nysa.org

² www.euro-glacensis.cz

³ www.europraded.cz

2.4.8 Euroregion Těšínské Slezsko

Euroregion Těšínské Slezsko má sídlo v Karviné a vznikl 22.4.1998 podpisem Smlouvy o regionální spolupráci mezi Regionálním sdružením rozvoje a spolupráce Těšínského Slezska a Sdružením rozvoje a spolupráce Olza ve Cieszynie. Na české straně je zastoupen Svazem obcí okresu Karviná, Regionální radou Třinec a Sdružením obcí Jablunkovska. Zabývá se podporou přeshraniční spolupráce v této oblasti.²

2.4.9 Euroregion Beskydy

Vznikl na základě Smlouvy o přátelství z 9.6.2000 mezi Sdruženími Regionu Beskydy v České republice, Polsku a Slovensku. Sídlo má ve Frýdku Místku. Na české straně zaujímá území okresu Frýdek-Místek a příhraniční oblasti okresu Karviná. Je specifický tím, že se jedná o trilaterální spolupráci.³

2.4.10 Euroregion Bílé Karpaty

Česko-slovenský euroregion vznikl 30.7.2000, založen byl na slovenské Javorině, sídlí v Trenčíně. Je dobrovolným sdružením obcí a měst z okresů Kroměříž, Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště. Jeho členem je také Mikroregion Hornácko. Jeho činnost je řízena Valnou hromadou, Správní radou a Dozorčí radou. Zaměřuje se na široké spektrum oblastí, např. na územní plánování, ochranu životního prostředí, dopravní infrastrukturu, zemědělství, hospodářský rozvoj, zaměstnanost, vzdělávání, kulturu, atd.⁴

2.4.11 Euroregion Pomoraví

Existuje od 23.6.1999, kdy byla podepsána Dohoda o vytvoření příhraničního sdružení mezi Sdružením obcí a měst Jižní Moravy, Regionálním sdružením Zahorie na Slovensku a rakouským Regionalverband Euroregion Weinviertel. Sídlem euroregionu je město Brno. Euroregion je aktivní v oblasti hospodářského rozvoje a dalších.⁵

¹ www.euroregion-silesia.cz

² <http://euroregion.infoereg.cz>

³ www.euroregion-beskydy.cz

⁴ www.euroregion-bile-karpaty.cz

⁵ www.euregio-weinviertel.org

2.4.12 Euroregion Silva Nortica:

Euroregion Silva Nortica je nejmladším euroregionem v České republice, vznikl 28.5.2002 a sídlí v Jindřichově Hradci. Byl založen sdružením ihočeská Silva Nortica a rakouskou Europaplattform Pro Waldviertel. Na české straně hranice se jedná o okresy České Budějovice, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a na rakouské straně hranice o region Waldviertel.¹

2.5 Euroregion Šumava – Jihozápadní Čechy

Euroregion Šumava – Jihozápadní Čechy vznikl 20.9.1993 v Českém Krumlově. Sdružuje obce, města, jejich sdružení a další právnické osoby v okresech Domažlice, Klatovy, Prachatice, Český Krumlov a Strakonice. V současné době má přibližně 125 členských měst a obcí. Spolu se zahraničními partnery Euregio Bayerischer Wald – Unterer Inn v Bavorsku a Regionalmanagement Mühlviertel v Horním Rakousku tvoří Euroregion Šumava jeden přeshraniční celek.²

Kontaktní údaje Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy

IČO: 47261102, registrace u Krajského úřadu Plzeň
Sídlo: Nám. Míru 63/I, 339 01 Klatovy
Kancelář: Běšiny 150, 339 01 Klatovy
Telefon: 376 399 472
Fax: 376 399 472
Email: info@euregio.cz
Internetová adresa: www.euregio.cz

2.5.1 Právní postavení Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy

Euroregion Šumava – Jihozápadní Čechy je právnická osoba založená jako zájmové sdružení právnických osob podle § 20, písm. f občanského zákoníku.

2.5.2 Poslání Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy je:

- zkvalitnění a koordinace přeshraniční spolupráce v regionu
- reprezentace regionu
- výměna informací
- správa Dispozičního fondu INTERREG IIIA
- účast na tvorbě strategií rozvoje a programů EU

¹ www.ersn.cz

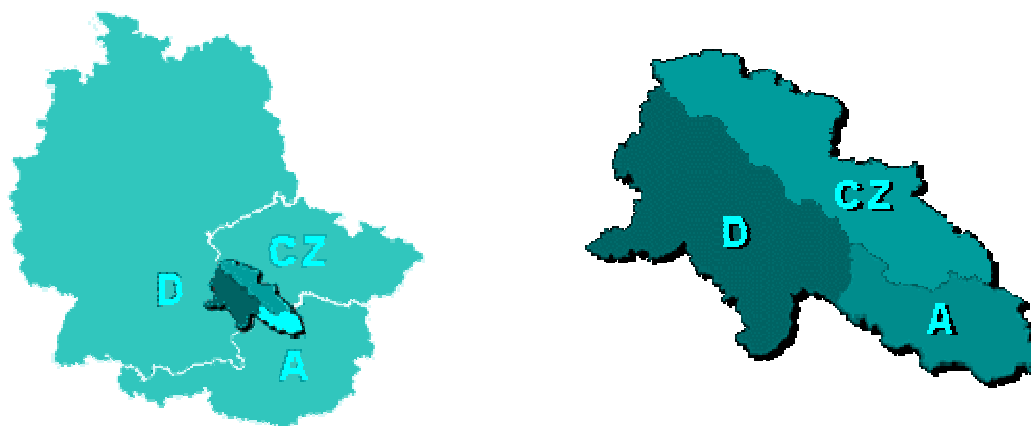
² www.euregio.cz

O naplnění cílů usiluje Euroregion Šumava – Jihozápadní Čechy spolu s Regionální rozvojovou agenturou Šumava se sídlem ve Stachách, která spravuje Dispoziční fond.

2.5.3 Důvody vedoucí ke vzniku Euroregionu Šumava

Oblast Šumavy je charakteristická svými jedinečnými přírodními, hospodářskými, kulturními a sociálními podmínkami bez ohledu na to, zda se nachází na české, rakouské nebo bavorské straně hranice. Ke vzniku Euroregionu Šumava vedla idea zachování těchto specifik a jednotného rozvoje tohoto území bez ohledu na státní hranici. Euroregion Šumava usiluje spolu se svými zahraničními partnery Euregio Bayerischer Wald – Unterer Inn v Bavorsku a Regionalmanagement Mühlviertel v Horním Rakousku o zachování a zlepšení původních podmínek celého regionu, spolupracovat s dalšími regiony na rozvoji hospodářství, dopravní infrastruktury, využívat možností, které vyplývají ze členství České republiky v Evropské unii.

Obr. č. 7 Mapky Euroregionu Šumava

Zdroj: www.euregio.cz

2.5.4 Stanovy Euroregionu Šumava

Základním dokumentem Euroregionu Šumava jsou stanovy platné od 23. dubna 2007. Ty upravují cíl sdružení, členství ve sdružení, vymezuje práva a povinnosti členů, dále orgány sdružení a jejich pravomoci, hospodaření a financování sdružení, zánik sdružení a zánik členství ve sdružení.

2.5.5 Členství v Euroregionu Šumava

Členem sdružení se mohou dle Stanov Euroregionu Šumava být právnické osoby, které usilují o dosažení stejného cíle jako sdružení a plní další podmínky pro členství vyplývající pro ně ze stanov. Členy se stanou na základě přihlášky.

Mohou jimi být: stát města, obce, jejich sdružení a další subjekty (právnícké osoby) mající sídlo ve vymezeném území. Zájemce o členství musí složit ročního příspěvku na účet sdružení, připojit se ke statutu, jednacímu řádu a pravidlům finančního hospodaření sdružení a předložit písemné rozhodnutí nejvyššího orgánu právnícké osoby o vstupu do sdružení, pak může valná hromada sdružení na svém nejbližším zasedání schválit jeho vstup do Euroregionu a zájemce se stane řádným členem euroregionu. Fyzické osoby nemohou být členy sdružení, ale pokud významně přispívají k realizaci cílů sdružení může jim být přiznán statut čestného spolupracovníka. Stane se jím na základě návrhu předsednictva a rozhodnutí valné hromady. Čestní spolupracovníci mají poradní hlas. Členství zaniká zánikem právnícké osoby, vystoupením ze sdružení nebo vyloučením. Vyloučení ze sdružení je možné jen pokud člen vážně ohrožuje zájmy sdružení nebo neplní povinností vůči sdružení.

Z členství ve sdružení vyplývají členům práva a povinnosti:

2.5.6 Práva členů Euroregionu Šumava

Členové sdružení mají právo podílet se na výhodách plynoucích z členství. Členové sdružení a čestní spolupracovníci mají právo zúčastnit se zasedání valné hromady. Členové mají právo volit a být voleni do orgánů sdružení. Za jednotlivé členy sdružení vystupuje v rámci sdružení statutární orgán právnícké osoby nebo člen statutárního orgánu nebo osoba písemně pověřená zastupovat právníckou osobu. Členové a čestní spolupracovníci mají právo využívat služeb poskytovaných sdružením. Členové mají právo obracet se ke smířčí komisi sdružení.

2.5.7 Povinnosti členů Euroregionu Šumava

Členové a čestní spolupracovníci mají povinnost chránit zájmy sdružení, podporovat ho v činnosti, řídit se jeho stanovami a organizačním řádem a respektovat rozhodnutí jeho orgánů. Financování činnosti euroregionu se členové podílí formou členských příspěvků, a to ve výši určené předsednictvem a schválené valnou hromadou.¹

2.5.8 Výhody členství v Euroregionu Šumava

- členové jsou pravidelně informováni o aktuálním dění v Euroregionu Šumava, dozví se zde důležité informace k programům přeshraniční spolupráce, zejména k Iniciativě společenství INTERREG IIIA, která probíhala v letech 2004 - 2006 a k aktuálnímu programovacímu období 2007 – 2013 Cíl 3 – Evropská územní spolupráce

---

¹ Stanovy Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy, čl. III

- euroregion pomáhá svým členům, kteří mají zájem o přeshraniční spolupráci, zprostředkovat prvotní kontakty s obcemi na bavorské, rakouské a české straně (přeshraniční spolupráce je nutná pro čerpání finančních prostředků z fondů EU)
- členové také mohou očekávat technickou pomoc při zpracovávání různých projektů a poradenství týkající se přípravy, realizace a vyhodnocení projektu; tu pro Euroregion Šumava zajišťuje Regionální rozvojová agentura Šumava
- jednotlivé komise Euroregionu Šumava nabízejí svým členům pomoc v různorodých oblastech: cestovní ruch, hospodářský a regionální rozvoj, školství a kultury, ekologie a životního prostředí a zemědělství a lesnictví
- významná je také reprezentace celého regionu na veletrzích a propagačních materiálech

2.5.9 Vstup do Euroregionu Šumava

Obce a města: Pokud zastupitelstvo obce nebo města schválilo vstup do Euroregionu Šumava, podá si obec či město žádost o vstup. Žádost pak bude projednána na nejbližší valné hromadě Euroregionu Šumava (koná se vždy jednou za rok na jaře). Členský poplatek činí 3 Kč na obyvatele.

Právnícké osoby: Právnícké osoby si podají žádost o vstup do euroregionu; ta je projednána na nejbližší valné hromadě. Členský příspěvek je 5000 Kč / rok.

2.5.10 Orgány euroregionu

Dle stanov má euroregion tyto orgány:

- a) valná hromada,
- b) předsednictvo,
- c) předseda,
- d) odborné komise,
- e) revizoři účtů,
- f) smírčí komise.

2.5.10.1 Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení, skládá se ze všech členů euroregionu. Má za úkol určovat hlavní směry a oblasti sdružení. Rozhoduje o: přijetí nových členů sdružení; schválení organizačního řádu, pravidel finančního hospodaření, změně a doplňování stanov, jednacího řádu smírčí komise; přiznání statutu čestných spolupracovníků sdružení, odejmutí statutu čestného spolupracovníka; vyloučení člena sdružení; volbě předsednictva, smírčí komise a revizorů účtů; výši členských příspěvků; rozpuštění a likvidaci sdružení; rozpočtu sdružení, schválení výsledků hospodaření sdružení.

Valná hromada se koná alespoň jednou za rok, zpravidla na jaře. Valnou hromadu svolává předseda na základě rozhodnutí předsednictva. Předsednictvo může svolat valnou hromadu kdykoliv, když je to třeba v zájmu činnosti sdružení. Pokud o to nejméně jedna třetina členů písemně požádá, je předsednictvo povinno svolat valnou hromadu nejpozději do 30 dnů od doby doručení podnětu. Valná hromada je usnášeníschopná, je-li přítomna alespoň nadpoloviční většina řádných členů. Jestliže v době stanoveného začátku valné hromady není zaručena usnášeníschopnost, odročí se jednání o půl hodiny. Poté je valná hromada usnášeníschopná bez ohledu na počet přítomných. Rozhodnutí jsou platná, hlasují-li pro ně třípětinová většina přítomných členů oprávněných k hlasování. Každý člen má jeden hlas.¹

2.5.11 Předsednictvo

Předsednictvo je devatenáctičlenné a tvoří jej stálí členové předsednictva a valnou hromadou zvolení členové.

a) stálí členové předsednictva

- statutární orgán nebo jím písemně pověřená osoba z měst Český Krumlov, Domažlice, Klatovy a Prachatice, pokud jsou členy sdružení; výkon této funkce je nezastupitelný,
- tři zástupci zakládajícího zájmového sdružení Regionálního sdružení Šumava,
- hejtman Jihočeského a Plzeňského kraje;

b) volení členové

- dva zástupci obcí a měst z okresů Český Krumlov, Domažlice, Klatovy, Prachatice a Strakonice.

Předsednictvo rozhoduje o všech záležitostech, které nespadají do kompetence jiných orgánů. Své pravomoci však může předsednictvo delegovat na jiný orgán sdružení. Předsednictvo je usnášeníschopné při minimálně nadpoloviční účasti svých členů. Všichni členové předsednictva mají stejná práva a rovné hlasovací právo. Předsednictvo může přijmout usnesení, pokud pro něj hlasují přijetí alespoň tři čtvrtiny přítomných členů. Předsednictvo svolává k jednání předseda podle potřeby minimálně čtyřikrát ročně. Členové předsednictva z řad samosprávy jsou navrženi za každý příslušný zakládající okres a voleni valnou hromadou. Zástupci sdružení obcí z regionu Šumava jsou jmenováni zájmovým sdružením. Účast. Předsednictvo zastupuje českou stranu ve společné radě mezinárodního sdružení Euroregion Šumava - Bavorský les.

---

¹ Stanovy Euroregionu Šumava

2.5.12 Předseda

Předsednictvo volí ze svých členů předsedu a místopředsedu na volební období, shodným s volebním obdobím obecních zastupitelstev. Předseda jedná jménem sdružení ve všech záležitostech, pokud valná hromada nerozhodne jinak. Předseda je přímým nadřízeným zaměstnanců sdružení a vykonává vůči nim funkci vedoucího organizace podle zvláštních předpisů. Předsedá valné hromadě a předsednictvu. Jeho úkolem je také zajistit realizace rozhodnutí valné hromady a předsednictva tak, aby nebyla v rozporu s platnou právní úpravou.

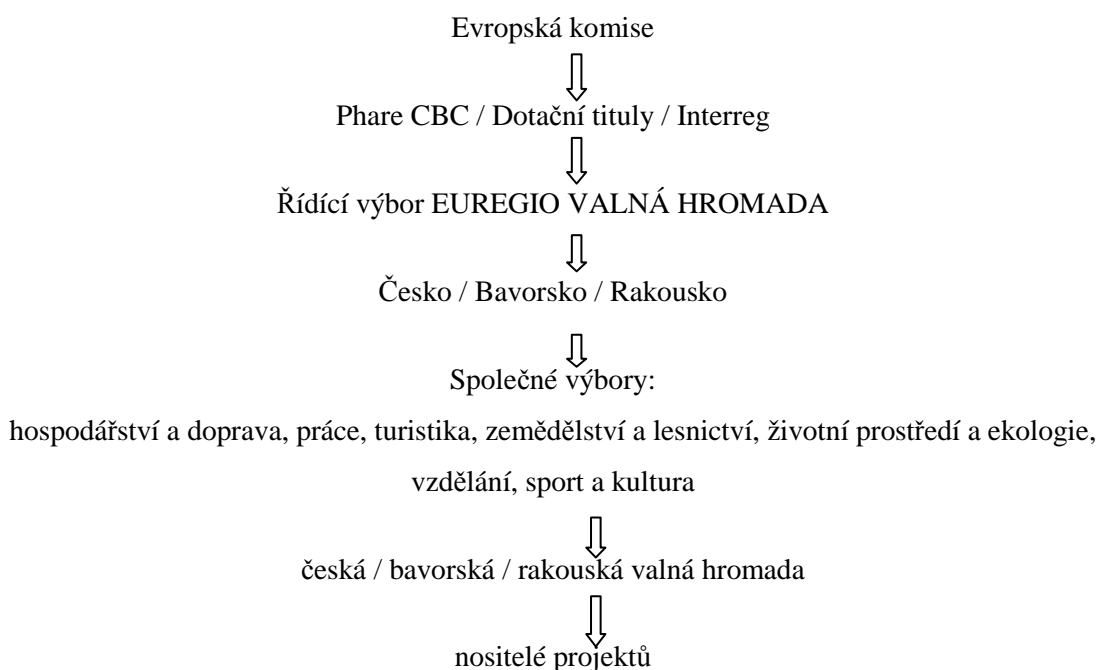
2.5.13 Odborné komise

Odbornou komisi tvoří určení členové předsednictva a další členové vybraní předsednictvem z odborníků pro určitou oblast činnosti sdružení. Odborná komise je vytvořena jako neplacený orgán.¹

V současné době existují při Euroregionu Šumava dvě komise:

- Komise pro turistiku a cestovní ruch
- Komise pro kulturu, sport, školství a mládež

2.5.14 Organizační struktura Euroregionu

Zdroj: Upraveno dle www.euregio.cz

¹ Stanovy Euroregionu Šumava – Jihozápadní Čechy

3 Přeshraniční spolupráce města Vimperk

V této části bakalářské práce se zaměřím na jihočeské město Vimperk a na to, jak zde probíhá v současné době přeshraniční spolupráce. Nejprve město Vimperk stručně představím a to jak z geografického, tak z hlediska historického a nakonec přiblížím jeho současnost. Ta mne bude zajímat z hlediska přeshraniční spolupráce. Protože město Vimperk realizuje přeshraniční projekty v Euroregionu Šumava, Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko a spolu s partnerským městem Freyung, bude takto členěna i následující část práce. Původním záměrem bylo představit pouze fungování města Vimperka v Euroregionu Šumava, vzhledem k tomu, že jeho aktivity ve zbývajících dvou formách přeshraniční spolupráce jsou neméně významné, rozhodla jsem se práci doplnit i o informace z Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a o spolupráci s partnerským městem Freyung, aby byl pohled na přeshraniční spolupráci města Vimperka komplexní.

Nejprve bude představen právní rámec této spolupráce a pak budou uvedeny u každé formy spolupráce příklady nejzajímavějších, či nejnáročnějších projektů. Výčet projektů uvedených forem spolupráce není kompletní, neboť by výrazně přesahoval rozsah daný pro bakalářské práce, slouží pouze jako příklad toho, čeho je možné ve spojení s ostatními dokázat a co by si město Vimperk samo o sobě rozhodně nemohlo dovolit.

Cílem této části práce je tedy zmapovat přeshraniční spolupráci města Vimperka v těchto třech formách, zhodnotit tento stav a nabídnout výhled do budoucnosti.

3.1 Město Vimperk

„Město Vimperk jako jedno z důležitých center jihozápadní Šumavy dovršuje tři čtvrtiny tisíciletí trvání své velmi bohaté existence. Představuje se jako město setkávání, prolínání a střetávání dvou národů, dvou jazyků, dvou mentalit, dvou mentalit, které si kdysi spolu nadělily život na česko-německém pomezí.“¹ Brána Šumavy, město pod Boubínem – tak je často nazýváno malebné městečko se středověkým historickým centrem ležící v nadmořské výšce 700 m v údolí řeky Volyňky nedaleko Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava. Administrativně spadá do regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad, Jihočeského kraje a okresu Prachatice.

¹ HAJNÍK, R. *Vimperk*. Praha: Paseka, edice Zmizelé Čechy, 2007. ISBN 978-80-7185-864-5

Správní obvod města Vimperka zahrnuje 21 obcí a zaujímá plochu 535, 15 km². Ve Vimperku žije přibližně 8 000 obyvatel (do roku 1947 zde žilo obyvatelstvo převážně německé). Vimperkem prochází hlavní silniční tah do Německa přes hraniční přechod Strážný.¹

3.1.1 Historie města Vimperk

Dějiny města Vimperk sahají až do 13. století, kdy byl založen hrad nad Volyňkou. Ve 13. a 14. století pod ním vyrostla osada, která ležela na jedné z větví Zlaté Stezky vedoucí z bavorského Pasova do Čech. Z té profitovala jak vrchnost, která nechala přestavit původní hrad na zámek, který se dodnes tyčí nad městem, tak i osada a její obyvatelstvo. V 16. století dosáhl obchod svého vrcholu, pak postupně upadal, až po třicetileté válce úplně zanikl, hlavně v souvislosti s nařízením Habsburků dovážet pouze rakouskou sůl. Obyvatelstvo si muselo najít jiný zdroj obživy a začalo se orientovat na sklářství a knihtisk, kterým proslulo ve své době i v zahraničí. Později se město Vimperk stalo centrem textilního průmyslu, elektroniky a nábytkářství.

V současnosti se Vimperk orientuje na rozvoj cestovního ruchu, ve městě působí rozvíjející se podniky Rohde a Schwarz, Vimperská masna, Sklářny Vimperk a několik malých tiskáren.²

3.1.2 Přeshraniční aktivity města Vimperk

Přeshraniční aktivity města Vimperka se odehrávají zejména v rámci Euroregionu Šumava, Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a od roku 2003 s partnerským městem Freyung, sousedem na druhé straně bavorské hranice a od roku 2006 se svým jmenovcem, německým městem Winterberg, vzdáleným 700 km.

3.2 Vimperk – člen Euroregionu Šumava

Město Vimperk je členem Euroregionu Šumava již od jeho založení, tj. 11.2.1993. Euroregion Šumava vznikl uzavřením Smlouvy o sdružení mezi okresními úřady v Českém Krumlově, Prachaticích, Klatovech a Domažlicích. Město Vimperk je řádným členem Euroregionu Šumava, proto pro něj platí práva i povinnosti vyplývající ze stanov euroregionu. Stanovy tvoří spolu s organizačním řádem Euroregionu a pravidel hospodaření základ této spolupráce. Vimperk je jako každý člen členem valné hromady. Město Vimperk zastupuje v Euroregionu Šumava paní Hana Šimková z odboru školství, kultury a cestovního

---

¹ www.vimperk.cz

² www.vimperk.cz

ruchu, ve městě Vimperk má na starosti zejména oblast cestovního ruchu, partnerství a mezinárodní vztahy. Dále je Vimperk zastoupen v komisích Euroregionu Šumava. Komise mají poradní hlas pro předsednictvo. Paní Šimková je členem komise Euroregionu Šumava pro turistiku a cestovní ruch. Spolu s paní Janou Jankovcová z Turistického informačního centra ve Vimperku je paní Šimková členkou pracovní komise na propagaci Šumavy.

3.2.1.1 Finance

- a) Město Vimperk se podílí ročním členským příspěvkem ve výši **3 Kč** na obyvatele (v roce 2007 částka 23.808,-) – z členských příspěvků je financován provoz kanceláře a projekty Euroregionu Šumava, respektive finanční podíly projektů, které jsou spolufinancovány převážně z evropských prostředků,
- b) kromě členských příspěvků se na financování Euroregionu Šumava podílí také krajské úřady Plzeňského a Jihočeského kraje, z jejichž příspěvků jsou spolufinancovány např. níže uvedené projekty.

3.2.2 Současné aktivity města Vimperk v Euroregionu

3.2.2.1 Infoboxy

Na základě iniciativy Komise pro turistiku při Euroregionu Šumava se město Vimperk zapojilo v roce 2006 do společného projektu instalování turistických infoboxů na Šumavě. Na tento projekt zažádalo o dotaci z Dispozičního fondu z programu INTERREG IIIA město Klatovy, podělí se o ni celkem osm šumavských obcí včetně města Vimperk. Infobox je umístěn v budově Turistického informačního centra na náměstí ve Vimperku a bude v provozu 24 hodin denně. Infoboxy umožňují turistům dozvědět se bezplatně veškeré informace o regionu a celé ČR, samozřejmě i v německém a anglickém jazyce. Každá obec má navíc možnost do infoboxu vkládat své nekomerční sdělení. Vlastní podíl Města Vimperka na financování projektu bylo cca 20 000 Kč.

3.2.3 Propagační materiály – Brožura o partnerství měst a obcí euroregionu

Vimperk spolupracuje na přípravě propagačních materiálů. V roce 2007 byla například vydána brožura Partnerství měst a obcí, kde je Vimperk uveden se svým partnerským městem Freyungem.

3.2.3.1 Poznávací zájezd informačních center na Českokrumlovsko

Koncem září 2007 se uskutečnila již 3. studijní cesta pracovníků informačních center a pracovníků v oblasti cestovního ruchu tentokrát na Českokrumlovsko. Účastníky zájezdu byli pracovníci českých informačních center od Poběžovic, přes Domažlice, Klatovy, Vimperk, Prachatice, Horní Planou, po Vyšší Brod. Celkem se z české strany zúčastnilo 20 pracovníků informačních center a z Bavorska 14 pracovníků v turismu.

Smyslem akce pořádané Euroregionem Šumava bylo, aby čeští i němečtí účastníci studijní cesty poznali Českokrumlovsko, a mohli tak lépe informovat o turistické nabídce Euroregionu Šumava. Oboustranná komunikace založená na výměně informací v budoucnu přispěje k realizaci dalších projektů a k prohloubení spolupráce v oblasti cestovního ruchu. Účastníci zájezdu cestou navštívili obec Chvalšiny a Muzeum Schwarzenberského plavebního kanálu. V autobuse byly podávány další informace, např. o vojenském výcvikovém prostoru Boletice. Velmi poutavá byla i návštěva Čertovy stěny. Večer byla připravena ještě prohlídka Lipna nad Vltavou, bobová dráha a aquaworld. Na závěr dne si každý mohl jednu z těchto atrakcí vyzkoušet. Druhý den byl na programu hrad Rožmberk, Zlatá Koruna, ale především Český Krumlov. Prohlídka města se nesla ve znamení méně známých míst, uliček a zákoutí. Celý program v Českém Krumlově připravil Destinační management Český Krumlov. Nejprve byly poskytnuty komplexní informace o Krumlově a ve zbylém čase mohli účastníci zájezdu navštívit některá z mnoha muzeí a galerií ve městě.

3.2.3.2 Účetnictví bez hranic II

Tento projekt reaguje na vstup ČR do EU a s tím související změnu účetní legislativy. V současné době roste čerpání dotací z EU, s jejímž správným zaúčtováním se potýká mnoho měst a obcí z Euroregionu Šumava. Proto se v rámci projektu uskutečnil dvoudenní seminář na téma „rozpočet obce“ pro 120 účetních regionů. Na semináři vystoupilo 5 lektorů (4 z ČR, 1 ze SRN). Každá přednáška byla zaměřená na jednotlivé téma: rozpočet, rozpočtový výhled, rozpočtové provizorium, vypracování a schvalování rozpočtu a finanční kontrola, hospodaření podle rozpočtu, změny rozpočtu, závěrečný účet, porušení rozpočtové kázně, daně, práce na PC a ruční zpracování účetnictví, srovnání účetnictví v ČR a SRN. Byla také porovnána účetní legislativa ČR a SRN. Projekt „Účetnictví bez hranic II“ byl spolufinancován z Dispozičního fondu INTERREGu IIIA.¹

---

¹ Interní materiály Euroregionu Šumava, Výroční zpráva Euroregionu Šumava za rok 2006, www.euregio.cz

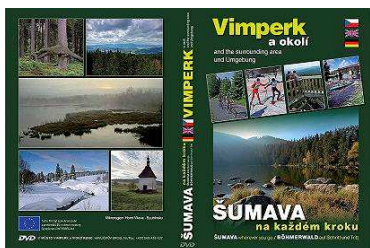
3.3 Vimperk – člen Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

Město Vimperk se stalo členem původně Mikroregionu Volarsko již před rokem 2003 na základě podání žádosti o členství, podpisem stanov mikroregionu tehdejší starostou města Vimperk a složením vstupního vkladu. Teprve na základě podnětu města Vimperk jakožto řádného člena mikroregionu, byl v roce 2003 změněn název na Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko, neboť lépe vystihuje oblast, ve které se nacházejí v současnosti členské obce. Právní rámec této spolupráce představují stanovy Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko. Z těch pro město Vimperk vyplývají jak práva, tak povinnosti. Jako řádný člen je město Vimperk povinno každoročně platit členské příspěvky ve výši 1 Kč na obyvatele. Na zasedání shromáždění členů volí jednou ročně předsedu a místopředsedu mikroregionu. Zastupitelstvo města Vimperk schvaluje hospodaření mikroregionu. Město Vimperk zastupuje na jednáních mikroregionu rovněž paní Hana Šimková z odboru školství, kultury a cestovního ruchu.

3.3.1 Současné aktivity města Vimperk v mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

Stejně jako v předchozí části uvedu pouze nejzajímavější projekty.

3.3.1.1 DVD o Vimperku a okolí

V roce 2006 zrealizoval Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko v čele s městem Vimperkem zajímavý projekt – natočil DVD film o mikroregionu, který tak oživil dosavadní nabídku vesměs tištěných propagačních materiálů. Protože projekt byl finančně náročný, dohodly se členové mikroregionu nejen na spolupráci při jeho tvorbě, ale také na spolufinancování. Město Vimperk zároveň požádalo na natáčení filmu o dotaci u Regionální agentury Šumava z Dispozičního fondu v rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA, která byla schválena a díky které se každá obce podílela na spolufinancování filmu pouhými 12 000 Kč. Pokud by se do podobného projektu pustila sama, musela by ve svém rozpočtu vyčlenit částku dvacetinásobně vyšší. Film se skládá z úvodní, tzv. mikroregionální části a z částí, které jsou věnovány vždy jedné obci z mikroregionu. Každá členská obce mikroregionu má tedy své DVD. Největší město mikroregionu Vimperk je prezentováno ve spojení s nádhernou okolní přírodou, jsou zde představeny i možnosti, které nabízí jeho okolí, ať už sportovní nebo turistické. Město Vimperk si od DVD slibuje zvýšený zájem turistů o region, má sloužit

k propagaci města a regionu na veletrzích cestovního ruchu doma i v zahraničí, neboť byla natočena i jeho anglická a německá mutace. Turistům bude dostupný nejen v českých informačních centrech, ale i v příhraničních v Bavorsku. Město Vimperk je vlastníkem licence na DVD.

3.3.1.2 Rozhledna na Boubíně

V roce 2002 získal Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko výjimku od Ministerstva životního prostředí na výstavbu rozhledny na vrcholu Boubína (1362 m n.m.), který leží v Národní přírodní rezervaci Boubínský prales, jedné z nejstarších v Čechách. Stavba stála téměř tři miliony Kč. Rozhledna byla i přes protesty nejrůznějších ekologických organizací postavena a v roce 2005 slavnostně otevřena. Je vysoká 21 metrů, vedou k ní chodníky zabezpečené Správou Národního parku Šumava proti erozi a nově postavený poválcový chodník se zábradlím nesený nad terénem, který byl financován z programu INTERREG IIIA. Správa Národního parku Šumava vydala dvojjazyčné (česko-německé) propagační materiály lákající turisty k navštívení rozhledny, která nabízí jedinečný pohled na šumavskou krajinu a za dobrého počasí i výhled na Alpy.¹

Foto:www.wikipedia.cz

3.4 Vimperk – partnerské město města Freyung

Město Freyung se nachází na druhé straně hranice v sousedním Bavorsku nedaleko za hraničním přechodem Strážný / Phillipsreut. Je členem Euroregionu Bayerischer Wald. V roce 2003 se stalo partnerským městem města Vimperk.

3.4.1 Právní rámec spolupráce

Přeshraniční spolupráce města Vimperk s městem Freyung, se uskutečňuje na základě Dohody o spolupráci a přátelských stycích, kterou 20. září 2003 podepsali tehdejší starostka Vimperka Stanislava Chumanová a současný starosta Freyungu Peter Kaspar. Tím město Vimperk a město Freyung deklarovala partnerskou spolupráci.

---

¹ www.npsumava.cz

Text dohody zní:

„Město Vimperk a město Freyung uzavírají dohodu o partnerství a přátelských stycích s cílem podporovat formou oficiálních a osobních setkání již existující kontakty nejrůznějších institucí, spolků a skupin. Tyto partnerské vztahy budou udržovány s vědomím společného historického dědictví a budou přispívat přátelstvím, jednotou a spoluprací k uskutečňování myšlenky jednotné Evropy.¹

3.4.2 Současný stav partnerské spolupráce

Ze současné spolupráce lze jmenovat např. mezinárodní výtvarnou výstavu měst Vimperk a Freyung, která se uskutečnila již třikrát. V létě se pravidelně koná zámecká historická slavnost ve Freyungu za účasti města Vimperk. Nejvýznamnější projekt je Natur Vision, filmový festival o přírodě.

3.4.2.1 Filmový festival Natur Vision

Nejzajímavějším, ale také finančně nejnáročnějším projektem obou partnerských měst je čtyřdenní filmový festival filmů o přírodě s doprovodným programem, který se letos již po šesté konal v Městském kulturním středisku. Záštitu nad projektem převzal dokonce Jihočeský hejtmán RNDr. Jan Zahraník. Část programu se koná ve Freyungu a v Neuschönau Bavorsku. Nyní již starostové obou měst jednájí o dalším ročníku festivalu v roce 2008. Starosta města Vimperka pan Mgr. Pavel Dvořák navrhl sepsání dlouhodobější smlouvy (doposud byla smlouva sepisována vždy na jeden rok), to však nebylo ze strany německého partnera přijato, kvůli nejistému financování festivalu. Proto se strany dohodly na vyhotovení tzv. Memoranda, které bude rámcově v bodech definovat dlouhodobou spolupráci měst, jeho konečné znění by mělo být dohodnuto v lednu 2008 a následně schváleno na Zastupitelstvu města Vimperka. Dohodnut byl i podíl města Vimperk na financování festivalu ve výši 3 000 EUR, tedy stejně jako v roce 2007. V závěru jednání starostů byl zdůrazněn význam této přeshraniční akce a záměr její pokračování i v budoucnosti podporovat.

Foto: město Vimperk

---

¹ Dohoda o spolupráci a přátelských stycích Města Vimperk a města Freyung ze dne 5.12.2003

3.4.3 Budoucnost partnerské spolupráce

Vimperk a Freyung plánují v budoucnu zrealizovat několik zajímavých, organizačně a investičně náročných projektů. Jedná se například o obnovení pravidelné přeshraniční autobusové linky mezi Vimperk a Freyungem, tedy na trase, kterou v době středověku procházely karavany soumarů dopravujících sůl z Pasova do Čech a kterou známe pod názvem Zlatá Stezka, který fungoval již v roce 1939 a jezdil z Pasova přes Freyung do Vimperka. Dále je plánována výstavba neexistujícího železničního spojení Pasov – Waldkirchen – Nové Údolí. Pro tyto záměry však bude nutné získat podporu různých zainteresovaných institucí jako je Správa Národního parku Šumava, Mikroregion Horní Vltava – Boubínsko, atd.

V rámci mikroregionu se nabízí spolupráce s dalšími mikroregiony v oblasti, předsedkyně Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko již navrhla spolupráci Mikroregionu Šumava – západ.

Úmyslem vytvořit v šumavském regionu přeshraniční turistické stezky, cyklostezky a lyžařské tratě, reaguje město Vimperk a město Freyung na odstranění hraničních kontrol v souvislosti s rozšířením Schengenského prostoru o Českou republiku a dalších osm evropských států 21. prosince 2007.

3.5 Zhodnocení stavu přeshraniční spolupráce města Vimperka

Na současném stavu přeshraniční spolupráce města Vimperk je možno vidět, že město přikládá této spolupráci velký význam a vynakládá na ni nemalé finanční prostředky. Také využívá všech dostupných forem přeshraniční spolupráce, tedy euroregionální, mikroregionální a partnerské s městem Freyung, nacházejícím se na druhé straně hranice v sousedním Bavorsku. Navázalo také novou spolupráci se svým jmenovcem, ale poměrně vzdáleným městem Winterberg. Je možné konstatovat, že přeshraniční spolupráce ve Vimperku jenom kvete a bude se stále prohlubovat, jak říká i vimperský starosta. A to nejen v rámci Euroregionu Šumava, i když tato forma spolupráce umožňuje realizaci velkých a finančně náročných projektů, ale i v rámci Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a s partnerským městem Freyung. Svědčí o tom úmysl podepsat s městem Freyung Memorandum, tedy dlouhodobou rámcovou smlouvu, která bude přeshraniční aktivity zastřešovat.

Stejně důležité jsou přeshraniční aktivity dalších organizací působících ve Vimperku a daném regionu. Zde je na místě jmenovat Gymnázium a Obchodní akademii ve Vimperku, které v roce 2007 oslavilo již deset let partnerské spolupráce s bavorským městem Waldkirchen a od školního roku 1996/97 vysílá pod záštitou Euroregionu Šumava své studenty na roční hostující pobyty na bavorská gymnázia. Za zmínku stojí i činnost ZUŠ, jejíž Dětský dechový orchestr pravidelně koncertuje v zahraničí a ve Vimperku každoročně pořádá mezinárodní setkání dětských dechových souborů. Aktivity těchto a dalších sdružení, spolků, neziskových organizací obohacují kulturně-spoločenský život města, zviditelňují město a celý region v zahraničí, budí zájem turistů o Šumavu, motivují mladé lidi studovat cizí jazyky, poznat sousedy na druhé straně hranice, pomáhají vytvářet tolik potřebné přátelské vztahy s našimi sousedy a přispívají k nejen k rozvoji města, ale celého regionu bez ohledu na státní hranice.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo vymezit stav přeshraniční spolupráce (příhraniční spolupráce, regionální spolupráce, mikroregiony, euroregiony) v České republice a poté jej přiblížit na příkladu města Vimperk, tak jak je zapojen do činnosti Euroregionu Šumava, Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a jak funguje přeshraniční spolupráce s městem Freyung.

Nejprve bylo nutné definovat pojem přeshraniční spolupráce, vysvětlit její význam a vývoj a představit právní rámec přeshraniční spolupráce na úrovni evropské, národní, regionální a místní. To vyžadovalo ponořit se do evropských poválečných dějin a dějin Československa a později dějin samostatné České republiky, aby bylo vůbec možné pochopit význam a vývoj této spolupráce. Hledání informací o evropských dokumentech vztahujících se k přeshraniční spolupráci byl časově velmi náročnou fází celého zpracování bakalářské práce, neboť orientace na oficiálních stránkách Evropské unie (zejména), Rady Evropy a Asociace evropských hraničních regionů je velmi složitá a navíc vyžaduje velmi dobré znalosti cizích jazyků.

V další části bakalářské práce jsem se již soustředila na problematiku přeshraniční spolupráce v České republice. Zde jsem se opírala hlavně o dva zákony, a to Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a Zákon č.40/1964, Občanský zákoník, na jejichž základě je v České republice možný vznik mikroregionů a euroregionů. Ty spolu s Ministerstvem pro místní rozvoj, Centrem pro regionální rozvoj, Regionálními rozvojovými agenturami a dalšími institucemi usilují o vyvážený rozvoj příhraničních regionů a přeshraniční spolupráce. Informace k této části bakalářské práce jsem čerpala hlavně z oficiálních internetových stránek kompetentních institucí a internetových stránek českých euroregionů to hlavně z toho důvodu, že nabízejí informace o aktuální situaci v oblasti, která se často mění.

V této souvislosti mám na mysli zejména informace týkající se financování přeshraniční spolupráce. Před vstupem do Evropské unie 1. května 2004 využívala Česká republika pomoci z předstupních fondů (přeshraniční spolupráce s týkal program PHARE CBC), po vstupu do EU ve zkráceném období 2004-2006 rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA ze strukturálních fondů EU, v aktuálním programovacím období 2007-2013 v rámci Cíle 3 regionální politiky EU - Evropská územní spolupráce z Fondu evropského regionálního rozvoje. Na tyto změny musí všechny subjekty zabývající se přeshraniční spoluprací pochopitelně reagovat, aby mohly nabízených možností financování využít.

Vzhledem k tomu, že v České republice funguje v současné době celkem třináct euroregionů a mikroregiony pokrývají téměř celé území ČR, zvolila jsem si pro přiblížení stavu přeshraniční spolupráce v ČR jako příklad šumavské město Vimperk, kde jsem vyrostla, a snažila jsem se zachytit jeho činnost v Euroregionu Šumava.

Aby byl pohled na přeshraniční spolupráci města Vimperka komplexní, rozhodla jsem se doplnit také informace o spolupráci města v Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko a partnerskou spolupráci s městem Freyung, které se nachází na bavorské straně hranice.

Zde jsem čerpala zejména z rozhovoru se starostou města Vimperk panem Mgr. Pavlem Dvořákem, oficiálních stránek města a interních podkladů, dále ze stanov Euroregionu Šumava a Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko, z výroční zprávy Euroregionu Šumava, emailové komunikace s paní Bc. Janou Mixánovou z Euroregionu Šumava a oficiálních webových stránek euroregionu a mikroregionu.

Přínos této bakalářské práce spočívá ve vytvoření komplexního pohledu na současnou přeshraniční spolupráci města Vimperka, protože mapuje jeho aktivity jak v Euroregionu Šumava, tak v Mikroregionu Šumava a spolupráci v rámci partnerství s městem Freyung. Město z ní může vycházet při tvorbě strategie v oblasti přeshraniční spolupráce města a regionu. Může být také užitečná nováčkům, kteří se chtějí zorientovat v problematice přeshraniční spolupráce. Pro obyvatele města Vimperka může být zajímavá část práce věnovaná Vimperku, neboť ti se o přeshraničních aktivitách města dozvídají především formou aktualit na internetových stránkách města Vimperk (www.vimperk.cz) nebo z Vimperských novin, ale nijak souhrnně. Proto by část práce o Vimperku mohla sloužit jako podklad pro prezentaci přeshraničních aktivit např. formou brožury, která by mohla být vydána u příležitosti 750. výročí založení města, které letos Vimperk oslaví. Tato práce má také přispět k mému profesnímu růstu a možnostech dalšího uplatnění po návratu z rodičovské dovolené do praxe.

Na závěr bych chtěla říci, že k tomu, aby se přeshraniční spolupráce i nadále prohlubovala, je třeba nejen kvalitních plánů a projektů, dostatek financí, ale už z evropských, národních či místních zdrojů, vzdělaných úředníků, znalost cizích jazyků, které jsou jakousi „vstupenkou“ do jinak mluvící společnosti, ale především ochota spolupracovat, tolerance, zájem o druhé, jejich kulturu, zvyky, hodnoty, podmínky, v nichž žijí, snaha porozumět jejich jednání, což je základem jakékoliv spolupráce, přeshraniční nevyjímaje.

LITERATURA

Monografie

EVROPSKÁ KOMISE. *Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci*. Praha: Evropská komise, 2000.

HAJNÍK, R. *Vimperk*. Praha: Paseka, edice Zmizelé Čechy, 2007. ISBN 978-80-7185-864-5

KOL.AUTORŮ. *Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí ČR I*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. ISBN 80-7044-721-4

KOL.AUTORŮ. *Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí ČR II*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2005. ISBN 80-7044-722-2

KOL.AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. ISBN 80-86473-80-5.

PETERKOVÁ, J. *Tvorba diplomové práce*. Praha: VŠE, 2004. ISB 80-245-0776-5.

SYNEK, M. – SEDLÁČKOVÁ, H. – SVOBODOVÁ, I. *Jak psát diplomové a jiné písemné práce*. Praha: VŠE, 1999. ISBN 80-7079-131-4.

WOKOUN, R. - MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy (CD ke knize)*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-547-8.

KÖNIG, P. – LACINA, L. – PŘENOSIL, J. *Učebnice evropské integrace*. Brno: Barrister & Principal, 2006. ISBN 80-7364-022-8

Právní dokumenty a zákony

Additional Protocol to the European outline convention on transfrontier co-operation between territorial communities or authorities

Dohoda mezi vládou ČR a vládou SRN o malém pohraničním styku na turistických stezkách a v turistických zónách a o překračování státních hranic ve zvláštních případech

Dohoda o spolupráci a přátelských stycích Města Vimperk a města Freyung ze dne 5.12.2003

European Charter for Border and Cross-Border Regions

European Charter of Local Self-Government

Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními spol. nebo úřady

Protocol No.2 to the European outline convention on transfrontier co-operation between territorial communities or authorities

Stanovy Mikroregionu Horní Vltava – Boubínsko

Stanovy Euroregionu Šumava

Smlouva o dobrém sousedství, přátelských vztazích a spolupráci mezi ČR a SR

Zákon č. 128/2000 Sb., O obcích (obecní zřízení). Ostrava: Sagit, 2007.

Zákon č. 40/1964, Občanský zákoník, Ostrava: Sagit, 2006.

235/1993 Sb. sdělení Ministerstva zahraničních věcí

237/1994 Sb. sdělení Ministerstva zahraničních věcí

Ostatní

Výroční zpráva Euroregionu Šumava za rok 2006

Interní materiály Euroregionu Šumava

Interní materiály města Vimperk

Elektronické zdroje

<http://conventions.coe.int>

Internetové stránky jednotlivých euroregionů

www.aebr.net – Oficiální internetové stránky Asociace evropských hraničních regionů

www.crr.cz – Oficiální internetové stránky Centra pro regionální rozvoj

www.euregio.cz - Oficiální internetové stránky Euroregionu Šumava

www.europa.eu - Oficiální internetové stránky Evropské unie

www.freyung.cz - Oficiální internetové stránky města Freyung

www.hornivltava.cz - Oficiální internetové stránky Mikroregionu Horní Vltava - Boubínsko

www.kraj-jihocesky.cz - Oficiální internetové stránky Jihočeského kraje

www.mmr.cz - Oficiální internetové stránky Ministerstva pro místní rozvoj

www.nsumava.cz - Oficiální internetové stránky Správy Národního parku Šumava

www.risy.cz – Portál regionálních informačních servisů

www.uur.cz - Oficiální internetové stránky Ústavu územního rozvoje ČR

www.vimperk.cz - Oficiální internetové stránky města Vimperk

www.wikipedia.cz

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Dotazník pro starostu města Vimperk pana Mgr. Pavla Dvořáka

Úvodem

- S jakými subjekty probíhá přeshraniční spolupráce města Vimperk?
- Jaké jsou priority města Vimperk v oblasti přeshraniční spolupráce?

SPOLUPRÁCE MĚSTA VIMPERK S PARTNERSKÝM MĚSTEM FREYUNG

- Kdy byla dohodnuta partnerská spolupráce s městem Freyung?
- Na základě jakého dokumentu partnerská spolupráce s městem Freyung probíhá?
- Kdo zastupuje město Vimperk při jednáních s městem Freyung?
- Jak v současné době probíhá partnerská spolupráce? Příklady 2-3 projektů
- Výhled do budoucna
- Jak hodnotíte partnerskou spolupráci s městem Freyung?

ZAPOJENÍ VIMPERKA DO MIKROREGIONU HORNÍ VLTAVA - BOUBÍNKO

- Kdy město Vimperk stalo členem mikroregionu?
- Na základě jakého dokumentu?
- Kdo zastupuje město Vimperk při jednáních mikroregionu, v jakých orgánech?
- Jak v současné době probíhá spolupráce? Příklady 2-3 projektů
- Výhled do budoucna
- Jak hodnotíte zapojení města Vimperk do činnosti mikroregionu?

ZAPOJENÍ VIMPERKA DO EUROREGIONU ŠUMAVA

- Kdy město Vimperk stalo členem euroregionu?
- Na základě jakého dokumentu?
- Kdo zastupuje město Vimperk při jednáních euroregionu, v jakých orgánech?
- Jak v současné době probíhá spolupráce? Příklady 2-3 projektů
- Výhled do budoucna
- Jak hodnotíte zapojení města Vimperk do činnosti euroregionu?

Závěrem:

- Jak se projevil vstup České republiky do EU na přeshraniční spolupráci města?
- Na jaké problémy naráží město Vimperk v souvislosti s možností čerpání dotací na přeshraniční spolupráci z fondů EU?